

FLACĂRA

5

anul 1996

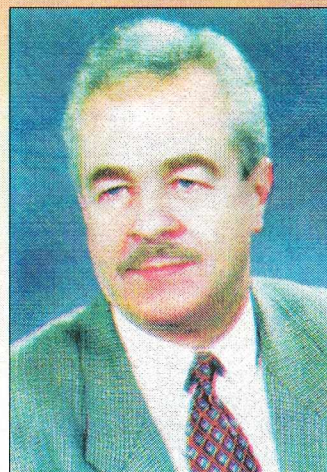

MICHAEL JACKSON
cu History,
FLACĂRA cu
suplimentele
sale fac
înconjurul
lumii

În acest număr – PORTUGALIA
Locul unde Atlanticul se întâlnește cu Europa

Scrisoarea managerului general

În anul 1968 pe poarta Uzinelor Dacia ieșea primul autoturism Dacia 1100, iar în anul 1969 începea fabricarea

autoturismului Dacia 1300 Berlină pe baza licențelor Renault.

În anul 1995 a început fabricația modelului Dacia Nova, autoturism de concepție integral românească.

Drumul parcurs de la licențele Renault la primul autoturism de concepție și realizare proprie a fost posibil datorită experienței câpătate în timp, prin continua adaptare la cerințele pieței de autoturisme.

Dacia este o prezență constantă, datorită raportului calitate - preț al produselor și diversității gamei oferite, apreciate de clienți: patru modele de autoturisme de oraș, trei modele de automobile transport marfă până la o tonă și două modele transport mixt, toate având motorizare de 1,4 sau 1,6 l.

Peste 50% din reperele autoturismelor sunt realizate de cei peste 29.000 de salariați pe platforma de la Colibași.

Cei peste 25 de ani de experiență și fabricarea a peste 1,7 milioane unități se regăsesc în faptul că pe lângă automobile și piese de schimb S.C. Automobile Dacia S.A. produce și utilaje și dispozitive specifice construcției de automobile.

Suntem decizi să continuăm fabricația de automobile atât prin eforturi proprii dar și prin orice colaborare avantajoasă pe care o putem avea cu posibیلی parteneri din lumea constructorilor de automobile.

Beneficiind de o suprafață totală de 205 ha și o suprafață construită de peste 60 ha, de înzestrarea cu utilaje cu grad mare de complexitate (prese, utilaje pentru vopsitorii, pentru sudură, pentru turnătorii, mașini de prelucrat etc.) care se îmbogățește prin noi investiții, de forță de muncă experimentată alături de specialiști de valoare și situată într-o țară viitoare membră a Comunității Europene, S.C. Automobile Dacia S.A. poate fi viitorul dumneavoastră partener de afaceri.

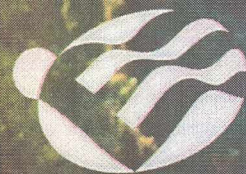
Dr. ing. Constantin Stroe

Dive into the Future

Acum 500 de ani, Vasco da Gama arunca o provocare viitorului, făcând un pas gigantic pentru a aduce împreună două lumi despărțite în trecut: Estul și Vestul.

În 1998, Portugalia va reface această epopee marină, în același spirit de aventură și va invita întreaga lume să ia parte la o celebrare memorabilă a oceanelor.

Expoziția Mondială de la Lisabona vă așteaptă la marele festival „Planeta Albastră”.

LISBOA
EXPO'98®

9960

1978. George Arion în dialog cu Sergiu Celibidache

„Aici, printre români, am început să mă caut pe mine în alții. Aici se află legăturile mele spirituale”

Ne-a părăsit, nu demult, unul dintre marii dirijori ai tuturor timpurilor: Sergiu Celibidache. Aflând vestea, am simțit nevoia să recitesc interviul pe care i l-am luat în urmă cu aproape douăzeci de ani și să-l propun din nou atenției cititorilor.

„Am ajuns la dirijorat din nevoia de a trăi”

– Sergiu Celibidache are o biografie exemplară?

– Detest să vorbesc și să se vorbească despre mine.

– Atunci nu riscați să deveniți nostalgic?

– Depinde de ce.

– Amintindu-vă de copilărie.

– Pot să-mi amintesc foarte bine fără a deveni nostalgic. Am avut o copilărie fericită. Dar n-aș mai vrea să redevin ce-am fost.

– Nici măcar adolescent?

– Nici măcar. Mă aflu acum într-o altă sferă armonioasă în care am putut să cresc, să izbutesc în viață.

– Cum ați descoperit muzica? Ați fost de la început – cum se spune de obicei în astfel de cazuri – o natură muzicală?

– Descoperit e mult zis. De mic îmi plăcea să ascult câte o fanfară... Sau să cânt

la pian. Dacă mă gândesc bine parcă dintotdeauna m-am ocupat de muzică. Din păcate am avut profesori foarte proști.

– Asta v-a ambiționat să-i întreci în pregătire?

– N-aș spune așa. Dar ce am învățat în adolescență – armonia, contrapunctul – am învățat ca autodidact.

– Atmosfera din familie era favorabilă aptitudinilor dumneavoastră?

– Nimeni nu se gândea la o formație profesională. Am fost o dezamăgire pentru toată familia în momentul în care m-am decis să plec în străinătate să studiez muzica.

– La câte instrumente cântați astăzi?

– La nici unul.

– Dar la dirijorat cum ați ajuns?

– Din nevoia de a trăi. Un profesor, Heinz Tiessen, m-a îndemnat în 1945 să mă prezint la un concurs pe care niciodată nu credeam să-l câștig și totuși l-am câștigat.

– Nu v-a sfătuit rău. E o cale care v-a adus glorie. Însă faptul că nu cântați la nici un instrument nu este un handicap?

– Dimpotrivă. Eu cunosc instrumentele cum le cunosc puțini, le știu toate secretele. E mai bine să apreciezi sunetul în afara oricărui proces de producție, în afara realizării lui.

– Rolul dirijorului a scăzut în cazul orchestrelor de azi?

– Nu. Dirijorul este un factor de unificare a elementelor divergente și prin natura lor incoerente care alcătuiesc un ansamblu simfonic.

– Sunteți atât de lapidar în răspunsuri încât va trebui, cred, să-mi consum întrebările de la mai multe interviuri. Iată încă una dintre ele: ați ales dirijoratul din

nevoia dumneavoastră de pace, de armonie pe care vreți s-o instaurați în cadrul – fie el și restrâns – al unei orchestre?

– Încă o dată nu. Asta este valabil pentru oricare dirijor. Trebuie să existe un factor de împotrivire la tendințele divergente.

– Ce înțelegeți printr-o conștiință artistică?

– Nimic.

– Spășit vă întreb altceva: ați citit DOCTOR FAUSTUS?

– Da.

– În sfârșit un da. Mă grăbesc să-l consemnez.

– Dar mi s-a părut că acolo e vorba de o înțelegere superficială a problemelor muzicii. Deși pleacă de la cazul lui Schönberg. Romanul este izbutit literar. Însă nu cred într-un muzician ca Adrian

Leverkuhn, eroul lui Thomas Mann, care a izbutit doar prin voință. Nu e de-ajuns să vrei să creezi și gata, lucrurile să meargă strună. Eu nu cred în progresul în artă. Desăvârșitul nu poate să evolueze. El este o transcendere a oricărei condiții și ca urmare e în afara funcției evolutive.

(continuare în pag. 4-5)

SUMAR

● Politica în faza ba tu!, ba tu!

pag. 8 - 9

● O pace la umbra neîncrederii

pag. 10 - 11

● Se poartă păcălelile prin poștă!

pag. 18 - 19

● Alex Ștefănescu și Mașina de scris

pag. 22 - 23

● Ce rămâne dintr-o stagione teatrală

pag. 24 - 26

● Cărdășiile evangheliste ale lui Vadim

pag. 28

● Sport: Căpitanul e muștrat de general

pag. 30

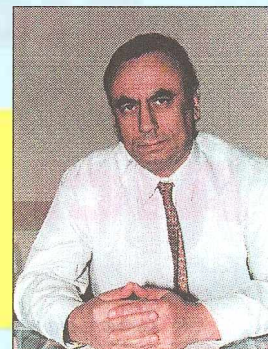

● Divertisment

pag. 29, 32

COPERTA I: Michael Jackson
în viziunea Rompres

George
Anion

Fondatorul C. Banu

În octombrie se împlinesc 85 de ani de la apariția primului număr al revistei **Flacăra**. Dar dacă numele revistei noastre este cunoscut în întreaga țară, până în cele mai îndepărtate cătune, și este știut și în multe țări ale lumii, datorită suplimentelor realizate de redacția noastră în cadrul programului „Ocolul Pământului cu... **Flacăra**” în jurul lumii”, cel care a fondat revista noastră a rămas aproape un anonim. El însuși se face vinovat de uitarea care l-a acoperit pe nedrept. Datorită modestiei și discreției care l-au caracterizat, acest gazetar, literat și om politic, membru marcant al Partidului Liberal, deputat de mai multe ori, ministru al cultelor, strălucit orator nu și-a etalat valoarea cu obraznicia pe care au afișat-o colegii săi de generație, unii mai puțin înzestrați ca el. A preferat să-i pună pe alții în cea mai favorabilă lumină și s-a lăsat pe sine însuși departe. Răsfoind colecția **Flacăra** din timpul său rămâi uimit ce putere a avut de a aduna numele cele mai prestigioase ale culturii române. Fără nici o emfază, fără a pretinde niciodată lauri pentru sine. Iar dacă îi citești volumul **Grădina lui Glaucon sau Manualul bunului politician** – o colecție de aforisme de mare actualitate – descoperi un înțelept care contemplă spectacolul lumii și îi arată surâzător tarele.

Cu speranța că Editura **Flacăra** va reedita acest volum, spicuiesc câteva din scânteietoarele cugetări ale lui C. Banu:

„Nu știu ce e mai de osândit: îndrăzneala necinstiților ori pasivitatea celor cinstiți.”

„Puterea nu poate fi decât rău înconjurată pentru că, la binefacerile ei, nu se îmbulzesc de obicei nici cei mai buni, nici cei mai onști și cu atât mai puțin cei mai independenți.”

„Trei sferturi din oamenii, cari au pretenția să cârmuiască, sunt incapabili de a se cârmui pe ei înșiși.”

„Suprema artă a politicianului este să-și facă propriile-i treburi părând că le face pe ale altora.”

„Nu instituțiile libere pot face dintr-un popor de sclavi, un popor liber.”

„Nu e formă de guvernământ mai prielnică șarlatanilor și escrocilor politici ca pseudo-democrația.

E paradisul turpitudinii.”

„Ferește-te de a deveni în politică piesă de muzeu. O retragere la timp, întotdeauna regretată de cei cărora le-ai mai putea folosi, îți va salva odată cu demnitatea și interesele.”

„Un atac mediocru prețuiește mai mult decât cea mai strălucită apărare.

De aceea oamenii politici cu experiență nu se apără decât atacând.”

„Vrei să te încredințezi de calitatea sufletească a unui om, care trece drept un «caracter»? Dă-i posibilitatea de a fi lichea. O folosește? Nu-ți zice, că-i un caracter înfrânt de împrejurări ci o lichea, căreia i-a lipsit prilejul.”

„Adevărați prieteni, e greu să ai în viața de partid. Te mângâie poate cu gândul că ai cel puțin amici politici? De fapt, nu ai decât complici.”

„Aici, printre români, să mă caut Aici se află legăturile

(urmare din pag. 2)

– Arta te poate izola de semeni? Poate fi mulțumit un artist că doar un grup restrâns oficiază actul artistic?

– Din contră. Arta este făcută de om pentru om. Esența supremă a artei este libertatea. Cu toate că pleacă de la un hedonism al senzațiilor, în final este vorba de o transcendere a lor. În literatura europeană primul care a spus-o a fost Schiller.

– Și totuși, pe eroul lui Mann muzica l-a înșingurat.

– Atunci ce te mai îndreptățește să numești artă ceea ce făcea el? În artă poți să comunici cu celălalt. Trebuie să te regăsești în semenul de lângă tine. Cad barierele aparente și temporare, condiționate, dintre oameni. Prin natura lucrurilor suntem separați. Arta ne apropie. Sau măcar încearcă.

– Arta este un lux? Sau are consecințe sociale?

– Nu. Cum poate să fie o nevoie socială un lux? De libertate avem cu toții nevoie. Iar dacă arta are consecințe sociale? Nu, arta nu are consecințe sociale. Arta este o consecință socială.

– Nu este o vinovăție să asculți Mozart în timp ce pe planetă se mai moare de foame?

– Se mai moare de foame tocmai pentru că nu se ascultă Mozart.

„Astăzi nu există muzică“

– Cum poate pătrunde arta în sfere cât mai largi?

– Pătrunzând.

– Bine... Însă în ce valori credeți: în cele tradiționale sau în cele contemporane?

– Nici în unele, nici în altele. Ci în cele trăite. Asta nu înseamnă că valorile tradiționale nu pot fi trăite. Dar nu sunt trăite pentru că eu cred în ele. Eu cred în ele pentru că le pot trăi.

– Remarc spiritul dumneavoastră paradoxal. Însă ce raport vedeți între național și universal?

– Văzut din plan național universalul este copleșitor. Văzut însă din plan universal naționalul e totul.

– Muzica de azi este într-un impas sau e numai o perioadă de căutare?

– Astăzi nu există muzică. Doar pe ici, pe colo, mostre de folclor agățate de capitalul afectiv al fiecăruia. În creația contemporană s-a ajuns la penibila confundare între expresie și conținut. Adică între semnificat și semnificant.

– Într-adevăr, muzica de azi cunoaște o perioadă de căutare febrile. Nu e oare o consecință a frământărilor omului modern?

– Nu știu dacă muzica de azi îi oglindește

stăpânim. E capitalul nostru de mare preț.

– Ce credeți: folclorul e pe cale de dispariție într-o lume tot mai mult guvernată de tehnică?

– Fără discuție. O dovedește ceea ce se întâmplă în civilizațiile occidentale. Tehnica secătuiește sursele creației populare. La noi încă nu e cazul să ne alarmăm și sper ca toți cei de care depinde alimentarea noastră sufletească să-și dea seama de bogăția pământului românesc.

– Dar cum vedeți raportul dintre folclor și creația cultă?

– Ideal este să nu te tai de la rădăcină. Orice viață socială îndreptată spre forța

pământului capătă însuflețire ca să poată dura. Cunoașterea adâncă a folclorului – și nu a prefabricatelor lui – nu poate decât să aducă prospețime, vitalitate.

– În anii pe care i-ați trăit care a fost cea mai importantă descoperire pe care ați făcut-o în legătură cu dumneavoastră?

– O formă specială de conștiință. Pe care mi-e imposibil s-o definesc. Este forma de conștiință care nu lucrează în

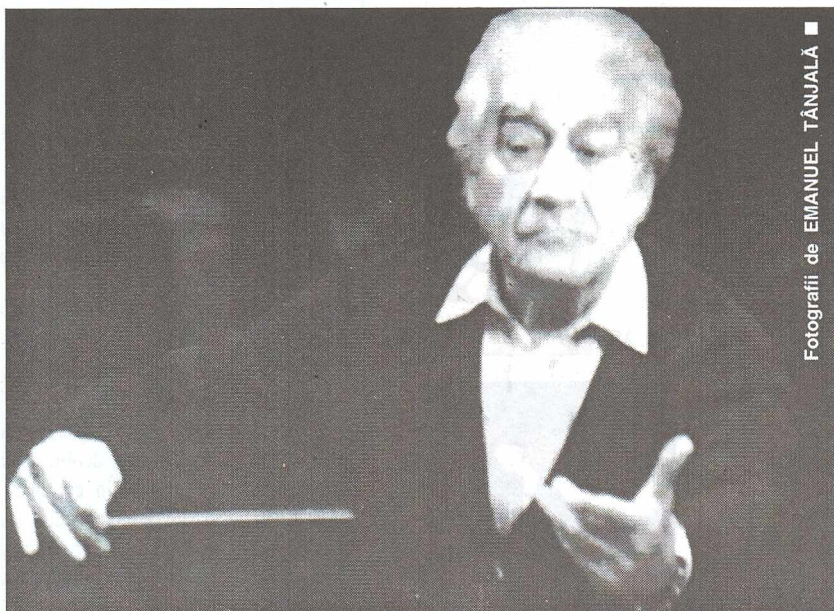
alternanță sau succesivitate ci în simultaneitate. În conștiința mea coexistă în același moment fapte care au fost cu fapte care or să vină. Pentru mine întregul nu e o sumă aritmetică a detaliilor ci o relație permanentă între întreg și detaliu.

– Eu, având o conștiință succesivă, voi înțelege în timp ce mi-ați spus acum. Și care îmi aduce aminte de o povestire a lui Borges, EL ALEPH, în care eroul vedea în același timp atât trecutul cât și prezentul și viitorul.

– Stimez pe acest autor dar nu cunosc povestirea.

– S-o luăm metodic. Vă interesează timpul trecut?

– În chip limitat. Mă cufund cu mai

Fotografii de EMANUEL TĂNĂSĂ

frământările. Dar știu că reflectă golul amenințător cu care se întâlnește omul la fiecare pas.

– Vă simțiți bine într-un univers într-o continuă mecanizare, automatizare?

– Mulțumesc de întrebare, mă simt foarte rău.

– Natura vă mai spune ceva?

– Cred că-mi spune tot. Dar nu știu cât înțeleg eu.

– Folclorul mai poate juca un rol în lumea de azi?

– Un rol extraordinar. Și noi, românii, trebuie să fim mulțumiți. Avem un folclor excepțional. El este fotografia complexității noastre sufletești. În ultimă analiză e o privilegiu asupra grădinii pe care, în parte o

am început pe mine în alții. mele spirituale"

multă plăcere în prezent. Pentru mine însă nu există, așa cum îți spuneam mai înainte, o demarcație netă între cele trei timpuri.

– **Vă nemulțumește ceva din timpul prezent?**

– Personal n-aș zice că mă nemulțumește ceva. Și tot ce fac nu o fac dintr-o nemulțumire. Însă câteodată pun mâna pe un lucru esențial și caut să umplu niște goluri.

– **Nu sunteți nemulțumit. Totuși, lumea contemporană nu are înfățișarea raiului.**

– E adevărat. Trecem prin lucruri îngrozitoare. Dar nu e vina mea.

– **Nici n-am zis asta. Însă ca artist ce faceți dumneavoastră ca aceste lucruri să nu mai existe?**

– Eu sunt artist numai în funcție de ceilalți. Și de făcut facem câte ceva cu toții. Apelul meu e acesta: limitați suferința celorlalți!

**„Am trăit veșnic
într-un orizont
agresiv“**

– **Care dintre relele de azi vă supără cel mai mult?**

– Sunt atâtea încât îmi vine greu să aleg pe cele mai groaznice. Cred că egoismul este cel mai cumplit lucru. Din el derivă ignoranța și tot ce mi se pare negativ în om. Toți se gândesc că au dreptate așa că nici nu mai știu cine o are de fapt. Iar cea mai teribilă formă de ignoranță este cea referitoare la tine însuși. Istoria umanității ar fi fost scutită de multe pagini sângeroase dacă oamenii s-ar fi cunoscut pe ei înșiși.

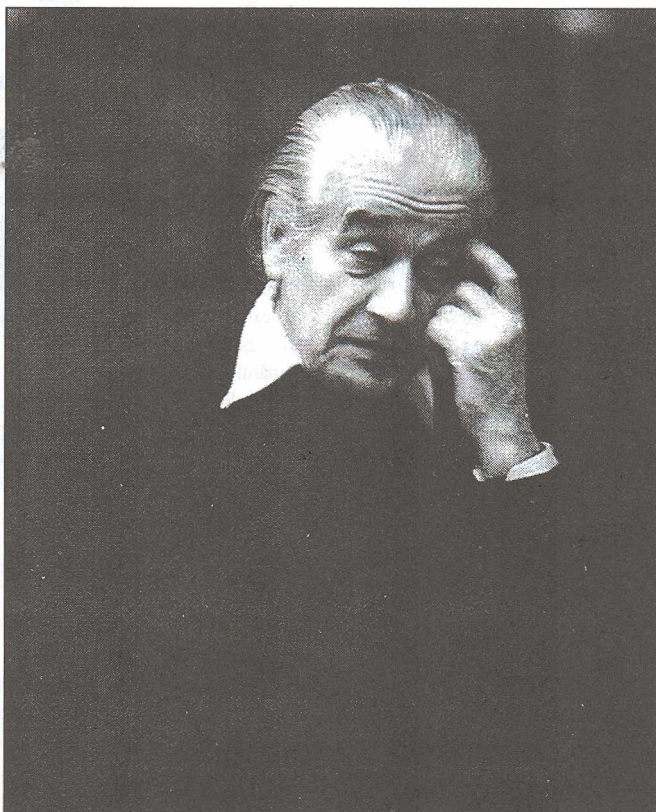
– **Să trecem acum – respectând succesivitatea – la timpul viitor. Cum îl vedeți?**

– Cum îl vezi și matale: prost.

– **Eu sunt mai optimist.**

– Te credeam mai realist... În fine, spune-mi când s-a mai întâmplat în istoria

omenirii ca toată lumea să se înarmeze și să nu se întâmple ceva? Nu există încă principiul moral care să stabilească în mod clar că cel mai tare are dreptate. Criteriile după care s-au condus oamenii de atâtea ori n-au fost nicide-

cum de natură morală. De aici atâtea suferință în istoria asta a noastră, a oamenilor.

– **Dar despre istoria noastră, a românilor, ce spuneți?**

– Suntem și noi, românii, o națiune care ne-am câștigat dreptul istoric de a supraviețui în timp și de a dovedi că suntem un popor de mare talent. Am venit la noi în țară cu gândul de a arăta că și la noi se poate face o muzică de calitate. Țin și eu ca România să ocupe un alt loc în lumea contemporană. Poziția noastră geografică, departe de marile centre unde s-a făcut muzică în profunzime, nu ne-a înlesnit o evoluție naturală. Avem sânge latin, o afectivitate bogată, dorință de comunicare. Am trăit într-un veșnic orizont agresiv. Toate acestea ne-au conturat mult mai clar specificul românesc, ne-au dat o originalitate sui-generis, care nu vine de nicăieri dar care își are sursa în sufletul poporului.

– **Ce v-a întristat cel mai mult din istoria noastră?**

– Din istoria noastră?... Faptul că datorită factorilor pe care îi știm cu toții n-am reușit să luăm de la început pasul firesc al creșterii naturale, ca alte popoare europene.

– **Există un moment luminos în existența dumneavoastră care să vă aducă liniștea sufletească rememorându-l?**

– Muzica este cel mai direct și concis exercițiu care îmi revelă de fiecare dată amploarea noțiunii acesteia magice de liniște.

– **Sunteți, de obicei, în relațiile cu oamenii, persiflant.**

– Ți se pare. E maniera mea de a arăta ce mă nemulțumește, că un anumit lucru nu merge bine. Dar niciodată, cu nici un chip, nu am vreo intenție jignitoare.

– **V-ați mai creat și o faimă de dirijor dificil, care dă multă bătaie de cap orchestrelor cu care pregătește un concert.**

– Da? Ei bine, ai văzut cu câtă dragoste m-au întâmpinat membrii orchestrei Filarmonicii „George Enescu“ – în frunte cu prietenul meu Ion Voicu – la aeroport. I-ai văzut la repetiții – chiar dacă îi mai

muștruluiesc – cu ce sfințenie mă ascultă. Nici unul n-ar vrea să nu fie acolo.

– **Celebritatea este o povară?**

– Într-un anumit sens poate că da. Dar eu nu mă consider celebru. Lumea da. Eu cred că sunt unul dintre cei care își face datoria față de ceilalți, motiv pentru care nu poți să ai gustul celebrității. Dacă asta dă naștere la celebritate nu e vina mea.

– **Socotiți că aveți o datorie față de România?**

– Vreau să contribui, după puterile mele, la ridicarea ei din punct de vedere muzical pe o treaptă pe care o merită din plin. O socotesc ca pe o datorie pe care o am față de poporul meu. Aici, printre români, am început să mă caut pe mine în alții. Aici se află legăturile mele spirituale.

– **Ce doriți contemporanilor dumneavoastră?**

– Să se gândească în primul rând la ceilalți. Dar mai e o cale lungă până atunci.

Epidemia de meningo-encefalită

Dâmbovița - moarte la mal!

Puși în situația de a defini epidemia, specialiștii Ministerului Sănătății susțineau că avem de-a face cu o „epidemie de meningo-encefalită, cu dominanta encefalitică”. Apariția unei astfel de epidemii este determinată de existența unui agent provocator. Encefalitele, în general, sunt produse de virusuri. În cazul de față se bănuia că, ar fi vorba despre un entero-virus. Pe lângă agentul etiologic, pentru a se ajunge la epidemie mai este nevoie de masa receptivă, adică de persoanele care să se îmbolnăvească de acest virus și să facă manifestări clinice. Un virus pătruns în organismul nostru nu provoacă obligatoriu o boală. Uneori provoacă doar o infecție în fața căreia organismul se apără bine, fără să apară probleme. Din păcate, însă, de data asta lucrurile nu s-au petrecut așa.

Virusul se simte bine la noi!

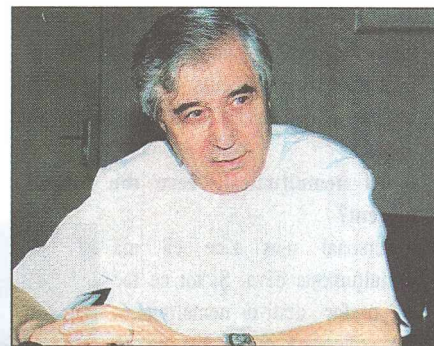
Epidemia de meningo-encefalită s-a declanșat la sfârșitul lunii iulie. Primul caz căruia i s-au stabilit filiațiunile cu valul de bolnavi - și morți - a fost înregistrat în 27 iulie. Prof. dr. Ludovic Păun, de la Spitalul de boli infecțioase „Victor Babeș”, susține că, deocamdată, este puțin hazardat să spunem că virusul cu pricina vine sau nu vine din Cipru: „Știm despre cazurile din Cipru, am aflat că și în Anglia sunt cazuri asemănătoare. Nu exclud această posibilitate, pentru că a exclude înseamnă a aduce dovezi. Eu pot să spun doar că este o diferență între cazurile din Cipru și cazurile de la noi. Acolo au apărut la copii, în timp ce la noi sunt foarte puține cazuri pentru vârsta de sub 10 ani. Acest fapt, dintr-o dată, schimbă lucrurile. În al doilea rând, manifestarea principală clinică a virusului în Cipru este meningita, iar la noi, în principal, sunt encefalite. Pentru a putea da un răspuns de legătură trebuie făcute mai multe studii epidemiologice, mai multă documentare în ceea ce privește clinica. Acum este sigur doar faptul că virusul circula și prin România, ca în toate verile, de fapt, nu este ceva nou. Numai că acum s-au produs niște condiții de mediu înconjurător și de receptivitate biologică. Aceste condiții au permis dezvoltarea epidemiei. Dacă este vorba despre un entero-virus - și, probabil, despre asta e vorba - acesta se transmite pe cale digestivă, fecal-orală. Pentru astfel de îmbolnăviri igiena este foarte importantă: spălarea mâinilor cu apă și săpun, spălarea fructelor și legumelor, igiena apei ș.a.m.d. Respectarea măsurilor de igienă împiedică transmiterea bolii. Cel mai ușor se îmbolnăvesc oamenii cu un sistem de apărare scăzut. În cazul nostru s-au îmbolnăvit mai mulți vârstnici. Este știut că oamenilor, pe măsură ce înaintează în vârstă, le scade imunitatea, capacitatea de a se apăra și răspund mai greu, se apără mai greu față de tot felul de infecții. Deși există câteva cercetări pe cazuri, acestea nu sunt suficiente

pentru a stabili dacă în situația de acum este sau nu este vorba despre o prăbușire a imunității. Trebuie să facem și o comparație cu populația generală de aceeași vârstă, din București, care nu s-a îmbolnăvit. Aș zice că, totuși, condiția igienico-socială are importanță fiindcă favorizează îmbolnăvirea, influențând transmiterea agentului cauzator.”

Deci agentul cauzator există, transmiterea lui este favorizată, numărul celor receptivi crește de la o zi la alta. Medicii spun că acest număr depinde, la urma urmei, de imunitatea noastră. Numai că imunitatea noastră, la rândul ei, depinde de vârstă, de alimentație, de condițiile de viață, de felul în care știm să ne protejăm, prin igienă. La toate capitolele enumerate, trebuie să recunoaștem, stăm cam prost. Nici măcar tineri nu mai suntem, așa, ca idee...

Imunitatea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi

În cazul îmbolnăvirilor virale nu există medicamente eficiente pentru agentul etiologic, așa cum există, de exemplu, penicilina pentru streptococ. Chimio-terapicele antivirale au o eficiență scăzută. Așa stând lucrurile, bolnavilor de meningo-encefalită nu li se aplică tratamente antivirale, cu atât mai mult cu cât nu se știe exact despre ce virus este vorba. Bolnavilor internați în spitalele „Victor Babeș” și „N. Gh. Lupu” li se aplică tratament simptomatic: pentru febră, dureri musculare, greață, vărsături etc. Toți bolnavii primesc și un tratament patogenetic pentru că mulți dintre ei au manifestări encefalitice cu agitație până la comă. În astfel de situații se face tratamentul edemului cerebral, adică al reținerii apei în sistemul nervos central, în creier. Crescând diureza - eliminarea de urină - tratamentul forțează reducerea edemului cerebral. Bolnavii mai primesc vitamine care sunt implicate în metabolismul nervos, din grupul B. și o alimentație corespunzătoare. După același trata-

Prof.dr. Ludovic Păun, de la Spitalul „Victor Babeș”, susține că mulți bolnavi au murit de boli pe care le aveau deja, corespunzător vârstei, dar agravate de prezența virusului

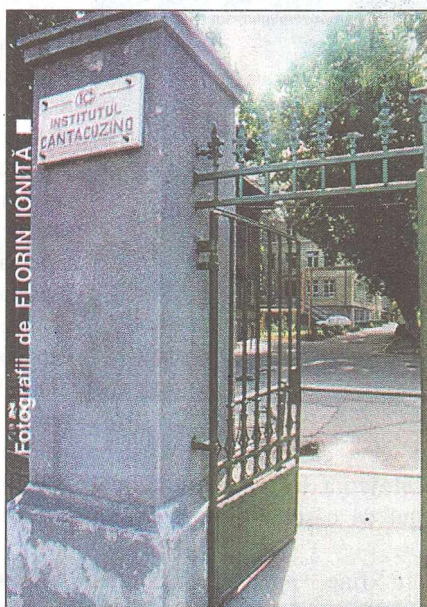

Cam așa arată intrarea în Școala generală nr.127, din Rahova. Și-atunci, de unde autorizație sanitară de funcționare?

ment, unii bolnavi s-au externat, alții au ajuns în sicriu. Prof. dr. Ludovic Păun susține că, la o analiză amănunțită, se va vedea că moartea victimelor epidemiei nu a fost cauzată, în principal, de virus. Foarte mulți bolnavi au murit de boli pe care le aveau, deja, corespunzător vârstei, dar agravate de prezența virusului. Între pacienții externati există, de asemenea, cazuri vindecate mai repede și cazuri vindecate mai încet. Așadar ajungem tot la imunitate, ea dictează în cazul relației dintre un virus și gazda sa umană. Oamenii cu imunitate și mijloace de rezistență au scăpat din ghearele epidemiei. Cam la asta se referă medicii atunci când îi spun unui pacient: „Dacă te ajută și tu, te ajutam și noi”. Ei cred că ajutorul lui Dumnezeu se vede atunci când bolnavul are puterea de a contribui la propria-i apărare.

Despre pofta de mâncare a virusului și ghiozdanele cu apă

O dată cu identificarea virusului, lucru destul de complicat, după cum se vede, se vor ști mai multe date și despre căile de transmitere ale bolii. Întrebat de ce acest virus este atât de greu de identificat, dl **Adrian Streinu-Cercel**, directorul **Direcției de Medicină Preventivă și Promovarea Sănătății**, din Ministerul Sănătății, ne-a declarat: „Este vorba despre o drăconenie de microorganism, un virus care nu are mecanisme proprii pentru a supraviețui în mediul înconjurător. El se cultivă în condiții cu totul și cu totul speciale, respectiv linii celulare sau creiere de șoricea nou-născuți. Numai că acest virus ca să se înmulțească trebuie să aibă și chef să o facă. Liniile celulare trebuie să fie de o anume calitate și să creeze un anumit mediu ambiant, astfel încât virusului să-i crească pofta de mâncare și să se înmulțească. Eforturi din partea Institutului „Cantacuzino” au fost cu nemiluita. Cu toate acestea, virusul nu a fost identificat. Majoritatea cazurilor apar la persoane cu dificultăți sociale, la persoane în vârstă, neajutorate, cu venituri mici, cu nivel de alimentație și sanitație scăzute. Evident că pe ici pe colo mai apare și la câte o persoană cu un standard mai ridicat. La persoane cu un standard foarte ridicat nu am văzut nici un caz. Foarte probabil că nu este implicată calea aerogenă, altfel ar fi fost mult mai multe cazuri și ar exista focare. Or, până la ora actuală, nu avem decât cazuri izolate. Acesta este motivul

Specialiștii Institutului „Cantacuzino” au făcut eforturi, cu nemiluita, deși nu au contract de colaborare cu Ministerul Sănătății. Virusul, însă, nu s-a lăsat identificat

pentru care am decis să se facă analiză de caz epidemiologic, respectiv să fie luat fiecare caz în parte, să vedem în ce condiții s-a îmbolnăvit. Vă dați seama că asta presupune un volum de muncă fantastic. Dar este important să știm, ca să avem date certe despre calea de transmitere. Noi luptăm, da' unde ne canalizăm și ne focalizăm eforturile? La aer nu putem face nimic, poluare este cât cuprinde. La mijloace de sanitație, însă, trebuie să intervenim. Nu putem introduce în colectivități, de pildă, o serie de copii pentru care nu există măsuri elementare de igienă. De aici disputa cu încep – nu încep școlile. Anul școlar va începe, desigur, numai că unele școli nu vor avea autorizație sanitară de funcționare. Există trei școli, în Colentina, Chitila și

Rahova, fără apă și canalizare, un lucru anormal pentru sfârșitul secolului XX. Copiii își aduc apă de băut de acasă, se spală cu apă adunată în butoaie, își fac nevoile în niște latrine, ca pe vremea turcilor.”

Ar mai fi de adăugat că la începerea fiecărui an școlar au existat școli care nu au primit autorizație sanitară. Cu toate acestea, școlile respective au funcționat. În ce condiții, asta este o altă poveste. În contextul actualei epidemii de meningo-encefalită, Ministerul Învățământului ar trebui să-i mai asculte și pe medici.

LILIANA PETRUȘ ■

P.S. 1. Documentarea pentru acest material s-a încheiat în 11.09.96. La data respectivă, situația epidemiei de meningo-encefalită era următoarea:

De la Direcția Generală a Medicinii Preventive și Promovarea Sănătății

Specificații	Valori
Cazuri suspecte	29
Cazuri confirmate (noi)	18
Cazuri confirmate (cumulat)	414
Decese noi	0
Decese în total (cumulat)	21
Total spitalizați azi	203

1) Distribuția cazurilor confirmate pe județe

Județ	Nr. cazuri	% din total
București & SAI	288	69,6
Giurgiu	41	9,9
Călărași	31	7,5
Ialomița	20	4,9
Teleorman	14	3,5
Dâmbovița	3	0,7
Buzău	2	0,5
Botoșani	2	0,5
Brăila	2	0,5
Bacău	2	0,5
Prahova	2	0,5
Olt	1	0,2
Argeș	1	0,2
Constanța	1	0,2
Iași	1	0,2
Mehedinți	1	0,2
Mureș	1	0,2
Suceava	1	0,2
TOTAL	414	100,0

2) Distribuția cazurilor confirmate pe grupe de vârstă

Grupa de vârstă	Nr. cazuri	% din total
0-9	17	4,1
10-19	35	8,5
20-29	56	13,5
30-39	37	8,9
40-49	47	11,4
50-59	50	12,1
60 și peste	172	41,5
TOTAL	414	100,0

Director general Dr. Adrian Streinu-Cercel

P.S. 2. Între timp ne-am lămurit: virusul se transmite prin tănțari. Ceea ce, din păcate, nu schimbă cu nimic problemele legate de condițiile igienice precare.

Politica în faza ba tu!, ba tu!

În afară de apariția și dispariția unei puzderii de alianțe politice, de care ne-am ocupat în numărul trecut, apropierea alegerilor generale – primele în care, conform sondajelor, va câștiga probabil Opoziția – a stârnit și agitații interne ale partidelor. Demisii, demiteri și promovări-surpriză se succed într-un ritm amețitor. Mobilul acestora nu e un secret: majoritatea formațiunilor politice încearcă să intre în campania electorală cu un „new look“. Care și cât vor reuși – rămâne de văzut.

Caritasul politic

Cea mai mare agitație – cum era de așteptat – domnește în rândurile PDSR. Scandalul Răducănoiu a provocat un adevărat Caritas politic, nu mai puțin de 8 prefecți fiind înlocuiți pe ultima sută de metri. Demisiile ministrilor **Iulian Mincu** și **Viorel Mărginean** – despre care cu greu s-ar putea crede că n-au fost cerute „de sus“ – fac și ele parte din tentativa de a salva, cât de cât, imaginea partidului

Iulian Mincu și Viorel Mărginean – sacrificiați (tardiv!) pentru imaginea partidului

se vede treaba că PDSR a ajuns la concluzia că ar fi mai folositor în campania electorală. Cu cântec este, în schimb, demisia-surpriză a procurorului general **Vasile Manea Drăgulin**, date fiind numeroasele chestiuni delicate în care este angrenat Parchetul (să amintim doar situația imobilelor

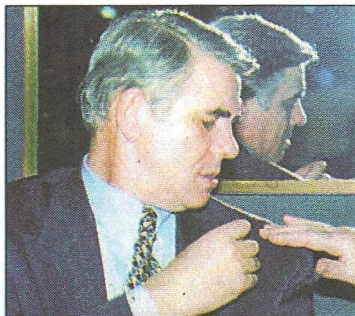
naționalizate și lupta surdă, nerecunoscută oficial, dar evidentă, cu Internele).

Pe de altă parte, la fel de șocantă a fost racolarea lui **Nicolae Văcăroiu**, care „s-a ținut tare“ a p r o a p e întreg mandatul. Dacă pentru actualul premier mișcarea e de înțeles, el vizând probabil un loc călduț în Parlament, în schimb PDSR n-are decât de pierdut primindu-l la sânul său pe omul cel mai hulit din România. Mai ales că o altă racolare, care le-ar fi fost benefică – cea a lui

Viorel Hrebenciuc e mai util partidului drept coordonator al campaniei decât ca secretar general al Guvernului

Teodor Meleșcanu –, a eșuat din nou, în ciuda presiunilor, și chiar dacă – ignorând sfaturile venite din toate părțile – ministrul de externe a acceptat conducerea campaniei electorale pentru Ion Iliescu, în

Teodor Meleșcanu n-a intrat în PDSR, dar a intrat în horă

fruntea unui pluton de diplomați (aici PDSR a gândit bine, căci într-adevăr diplomația le-a lipsit mai mereu...). Nu-i mai puțin

adevărat că atragerea în aceeași echipă a lui **Theodor Stolojan** a fost o lovitură măiastră din care PDSR are totul de câștigat și fostul prim-ministru – totul de pierdut.

În fine, apelul președintelui Iliescu la purificare morală a funcționat după sistemul „S-au scremut munții și s-a născut un șoarece“: **Nicolae Văcăroiu** și-a declarat public averea! Dar nu de corupție era el bănuț...

Schimbări de generații și de mentalități

Restul partidelor din arcu Puterii nu par a fi zguduite de

Gheorghe Funar – un important cotizant la profitul Poștei

frământări interne. La PSM e liniște, PUNR a renunțat să se mai delimiteze de declarațiile incendiare și scrisorelele lui Gheorghe Funar, iar PRM

Ion Coja nu știa că Dan Voiculescu va tăia cărțile în UNC

începe să nu mai conteze (dar nu din pricina dezvăluirilor lui Dan Ioan Mirescu, el însuși un personaj cel puțin dubios).

Liniște pare să fie și în PDAR (exceptând supărarea lui Ion Coja că Dan Voiculescu face jocurile în UNC – păi, cum altfel?), în PS, PNL și în USD, ultima continuând să funcționeze aproape ireproșabil.

Trebuie însă semnalată și salută schimbarea de generații din PNȚCD. În vreme ce despre Valentin Gabrielescu, de pildă, nici nu se mai pomenește, iar Ion Rațiu mai are un pic până să fie declarat (sau să se autodeclare) persona non-grata, numele lui Radu

Ion Rațiu se luptă pentru statutul de disident în PNȚCD

Vasile a fost avansat (în sfârșit!) pentru eventuala șefie a guvernului din noiembrie, iar liderul campaniei electorale a lui Emil Constantinescu este Remus Oprea.

Un alt lucru care trebuie salutat, și care este o premieră în viața post-decembristă, este gestul prin care un politician de vârf (Dinu Patriciu – PL '93) a acceptat să fie șeful de campanie al unui coleg de alianță (Nicolae Manolescu –

Radu Vasile dă semnalul pentru schimbarea generațiilor

PAC). În noianul luptelor de orgolii, e binevenită o atare înțelepciune politică.

Mineri contra Rege

Ce-ar mai fi de observat? Că Nicolae Cerveni s-a luptat din nou să țină PNL-CD în Convenție? Că din PAC a demisionat vicepreședintele Nicolae Țăran (autorul, anul trecut, al unor declarații descumpănitoare)? Acestea sunt deja întâmplări cu mică relevanță.

Ar trebui notat, în schimb, că febra preelectorală continuă să stârnească fulgere între aliați ca și între adversari: Gheorghe Funar cere demiterea lui Teodor Meleșcanu și suspendarea lui Ion Iliescu, Corneliu Vadim Tudor redeschide dosarul „Iliescu – KGB”, Adrian Păunescu strigă să fie oprită ascensiunea lui Ion Iliescu (parafrază a titlului piesei cu Arturo Ui, deci aluzie la Hitler), iar de-acum celebrul interviu al lui Emil Constantinescu (pe care, dacă era falsificat, trebuia să-l dezminț înainte de-a se stârni furtuna) a reușit să aducă promițătoarea prietenie CDR-USD în faza „ba tu!, ba tu!”: – Voi vreți s-aduceți Regele! – Da' ce, voi n-ați adus minerii?!

Dacă toate acestea se petrec cu mult timp înainte de alegeri, e ușor de bănuț ce agitații intra-și inter-partide vor

însoți sfârșitul lui octombrie și începutul lui noiembrie! De-acum ne putem aștepta la orice surprize, plăcute și mai ales neplăcute.

P.S. Ruptura dintre PDSR și PUNR nu face decât să confirme că agitația politică e abia la început.

Emil Constantinescu meditănd la zicala „Politetea e apanajul regilor”

Încet-încet, C.V.Tudor începe să nu mai conteze

Fotografii de FLORIN IONIȚĂ ■

O pace la umbra

După alegerile generale din primăvara acestui an din Israel, când sprijinitorii lui Benjamin Netanyahu i-au asigurat aceștia victoria, sprijinitorii fostului premier Yitzhak Rabin au scris pe o tăbliță așezată în apropierea mormântului său: „Rabin a fost ucis pe 4 noiembrie. Pacea a fost ucisă pe 29 mai“ (ziua alegerilor - n.r.). A fost această exprimare, reținută de observatorii politici, formularea spontană a unei previziuni sau doar rezultatul unei dezamăgiri?

„Bibi“ Netanyahu vrea să-și țină promisiunile

Actualul premier israelian și-a câștigat poziția de lider al unui partid care se sprijină pe o mișcare conservatoare, cu nuanțe naționaliste, din Israel. În timpul campaniei electorale, actualul premier era cotate cu șansa a doua până când s-a ajuns foarte aproape de data organizării scrutinului. Uciderea lui Yitzhak Rabin de al cărui nume erau legate întâlnirea istorică pe care a avut-o cu liderul palestinian Yasser Arafat, dar și acordurile de pace semnate cu acesta și cu regele Hussein al Iordaniei făcuseră să sporească șansele celui care împărtășise aceleași idealuri cu premierul ucis: fostul său mi-

nistru de externe Shimon Peres.

Ajuns premier prin forța lucrurilor, Peres ar fi dorit să fie ratificat de voința populară, mai ales că alegerea șefului Executivului se făcea în mod direct, ca în cazul unui președinte american.

Dar, în pofida aureolei fostului premier, în pofida unor gesturi evidente de sprijin venite din partea SUA și a altor mari puteri occidentale în favoarea lui Shimon Peres, contracandidatul său a învins.

Simplificând lucrurile, ideea care i-a adus victoria lui Netanyahu a fost aceea că Israelul a cedat prea mult în procesul de pace început cu țările arabe.

„Pace cu securitate“ a fost un slogan care i-a adus victoria. Iar premierul încearcă acum să-și țină promisiunile. În pofida presiunilor interne și internaționale.

A refuzat luni de zile să-l întâlnească pe șeful autorității palestinienilor, Yasser Arafat, și a făcut-o abia la începutul lunii septembrie mai mult pentru a face față presiunilor de care aminteam. Dar imediat a ținut să precizeze că nu va recunoaște niciodată un stat palestinian, că nu vor fi negocieri în privința Ierusalimului, fapt pentru care palestinienii l-au acuzat că folosește un limbaj dublu. Procesul de pace cu Siria a fost întrerupt și nu se știe când și în ce condiții ar putea fi reluat.

Reacția arabă

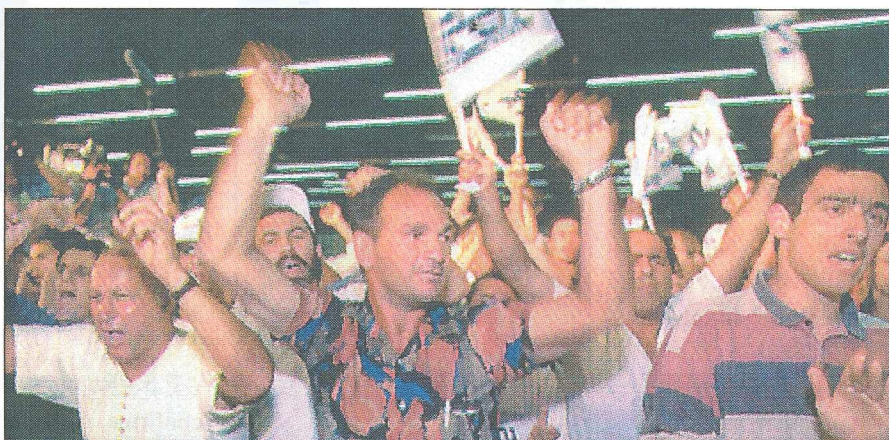
După victoria lui Netanyahu statele occidentale s-au repliat rapid, dar nu fără o oarecare dezamăgire, acceptând realitatea ieșită din urne. Dar pe măsură ce timpul a trecut de la instalarea noului premier, Occidentul nu a încetat să îndemne în fel și chip noile autorități israeliene

„Bibi“ Netanyahu marcându-și victoria

că trebuie să continue procesul început de guvernul Rabin.

În schimb, țările arabe au fost la început șocate și dezamăgite pentru a începe apoi a se revolta în legătură cu poziția pe care ele au considerat-o ca rigidă și închisă dialogului. În orice caz, datorită atitudinii noului guvern israelian, în sânul statelor arabe s-a produs o reacție de solidarizare. Egiptul, care se poate socoti unul dintre garanții păcii israelo-palestinienilor, a organizat o reuniune

Izbânda în alegeri a partidului Likud a fost salutăată cu entuziasm de populația israeliană

neîncrederii în floare

arabă la nivel înalt la Cairo în care, dincolo de aspectele economice ale viitoarei colaborări pan-arabe, a obținut și un grad sporit de participare a acestor state pentru cauza palestiniană. Dar mai mult decât atât, președintele egiptean Hosni Mubarak a făcut demersuri atât la Washington cât și în Israel pentru reluarea dialogului, subliniind că altfel programul de pace rămâne înghețat și riscă să devină compromis, periclitând pacea în regiune.

În mod asemănător, SUA, prin glasul secretarului Departamentului de Stat, Warren Christopher, care și-a refuzat navetele în zonă, au încercat să utilizeze toate argumentele diplomatice pentru a îndupleca cerbicia primului ministru israelian.

Dar chiar și în sânul cabinetului israelian au existat tensiuni – care nu sunt

pentru a arăta dilema în care se afla atât acesta, cât și cei care îi urmăreau mișcările politice. Pentru că dacă Netanyahu a fost destul de abil ca în campania electorală să arate ce nu va face dacă va prelua puterea (în principal să nu mai cedeze în negocierile cu statele arabe), în schimb el a arătat mult mai puțină clarviziune, în ochii observatorilor, în legătură cu ce vrea să facă de fapt.

Încercând să explice psihologic această intransigență a premierului israelian, unii specialiști afirmă că el este de fapt prizonierul imaginii pe care și-a făcut-o despre sine. El este convins (iar din acest punct de vedere ar semăna cu președintele american Bill Clinton) că este în stare, în pofida oricăror obstacole, să ajungă la ținta pe care și-a propus-o și deci să rămână victorios.

Nu era el mai slab cotoat în sondaje decât Peres? Nu se vorbea în Israel (dar nu numai

Leah Rabin, soția fostului premier, a amenințat că-și va părăsi țara. N-a făcut-o, dar a rămas o mască a dezamăgirii

Partidului Democrat în 1991, reușind să câștige în pofida oricăror așteptări.)

Dar toate acestea n-ar fi fost suficiente dacă Bibi n-ar fi exploatat un anumit orizont de așteptare din partea unor forțe conservatoare din Israel. Se știe că imediat după ce s-a anunțat realizarea la Oslo a acordurilor cu palestinienii, Netanyahu a declarat: „Israelul este în pericol”. Iar acest tip de retorică a continuat să-l practice.

Ambiția secretă a premierului, spun de asemenea analiștii, este ca el să se arate în fața prietenilor, dar mai ales a adversarilor, suficient de tare (precum Menahem Begin cândva) pentru a se așeza apoi la masa negocierilor și a dicta condițiile păcii. Dar nu cumva ambiția îi va întuneca înțelepciunea? se întrebau chiar prietenii ai lui din cabinet.

În orice caz faptul că în cele din urmă Netanyahu a acceptat să dea mâna cu Arafat (dar să nu uităm că liderul palestinian tocmai amenințase cu o nouă intifadă, iar arabii din Israel manifestau semne vădite de revoltă) s-ar putea să însemne începutul unei nuanțări în poziția de până acum a premierului israelian, dacă nu de o schimbare de profunzime a acesteia.

În orice caz pacea în Orientul Mijlociu mai are de așteptat. Iar unul dintre factorii principali este chiar noul premier Netanyahu.

Platforma politică a lui Netanyahu

Problema palestiniană. Posibilitatea creării unui stat palestinian este respinsă. Israelul nu va ceda niciodată autoritatea în problemele de securitate și de politică externă. Ierusalimul este o chestiune ne-negociabilă.

Cisiordania. Vor fi permise instalările de noi așezări. Trupele israeliene vor fi trimise în orașele administrate de palestinieni pentru a pune capăt acțiunilor de gherilă.

Relațiile cu Siria. Teoretic negocierile nu sunt respinse, dar Israelul refuză să discute despre posibila retrocedare a înălțimilor Golan.

Relațiile cu Iordania. Legăturile vor fi strânse pentru a se realiza o „convergență strategică” între cele două părți.

Noul Knesset

Partidele de stânga (Partidul Muncii, Meretz, Hadash, Lista Uniunii Arabe) au împreună 52 de mandate.

Partidele de dreapta: Likud și Moledet – 34 de mandate.

Partidele Religioase – 23 de mandate.

Noile partide – 11 locuri.

pe deplin aplanate – determinate de felul în care înțeleg să aplice politica țării față de țările arabe premierul Netanyahu și ministrul de externe Ariel Sharon.

„O cursă încotro?”

Cuvintele din acest subtitlu au fost folosite de prestigioasa revistă americană „Newsweek” imediat după instalarea la putere a noului premier israelian, tocmai

acolo) că aura care se crease în jurul fostului premier îi va asigura succesului său victoria? Și nu a arătat Bibi (cum este răsfățat de prietenii) că poate să treacă peste aceste obstacole? (În treacăt fie zis, presa a subliniat și alte asemănări între Clinton și Bibi: faptul că este un produs al televiziunii – victoria lui finală s-ar datora unei prestații deosebite în fața camerelor de televiziune; ambii au fost implicați în același tip de scandal al moralității post-moderne din politică și anume în probleme sexuale; ba chiar și Likud ar fi fost asemenea

Valeriu Matei:

„Pentru unii patria e Moscova,

Situația politică din Basarabia se complică din ce în ce mai mult. Alegerile prezidențiale din noiembrie au generat alianțe și luări de poziție din ce în ce mai ciudate. Mircea Snegur a devenit brusc un soi de semiunionist iar, culmea, Frontul Popular Creștin-Democrat – în anii trecuți principalul partid de opoziție – îi susține candidatura pentru încă un mandat. Între cei patru candidați importanți a început o luptă surdă din care nu lipsesc atacurile dure și loviturile sub centură. Trei candidați (Snegur, Sangheli, Lucinschi) reprezintă structuri ale puterii din Chișinău, iar unul, Valeriu Matei, este din opoziție. Numai dl Matei se pronunță clar pentru ieșirea din zona de influență rusă și integrarea rapidă cu România. Dl Valeriu Matei este scriitor, deputat, președinte al Partidului Forțelor Democratice și, nu în ultimul rând, român.

Rep: Să începem cu un subiect fierbinte. Presa din Chișinău a scris că ați fi tăinuit niște scrisori de la Ilie Ilașcu. Este o provocare?

V.M.: Ilie Ilașcu mi-a adresat într-adevăr niște scrisori ample. Nu am tăinuit nimic. Cred totuși că Ilie a scris scrisorile în circumstanțe neclare. De altfel scrisorile chiar mi-au parvenit pe căi neclare și conținutul lor nu face decât să-l discrediteze pe Ilașcu. Eu cred că în ultima vreme el e supus la presiuni psihologice din partea unor grupări ale puterii din Chișinău care-l forțează să facă declarații ce-i prejudiciază imaginea de deținut politic. Nu am dorit să fac publice aceste lucruri, mai ales că Ilie, dacă voia acest lucru, ar fi putut să o facă pe alte căi. Nu cred că destăinuirile publicate în „Săptămâna“ sunt făcute de Ilie din proprie voință. Așteptăm să fie eliberat pentru a vedea clar, ce s-a întâmplat cu el în ultimele luni și cine sunt cei care-l forțează să facă asemenea declarații. Soția sa, Nina Ilașcu, a declarat presei că dezmente cele publicate. Un om care stă de 4 ani în pușcărie și e supus la diferite teste, experiențe, nu poate să spună întreg adevărul, și cei care îi folosesc numele în campania electorală o fac cu un scop bine determinat.

– În ultima vreme se poate constata o răcire a relațiilor dintre dv. și Frontul Popular Creștin-Democrat. De ce?

– Nu este un scandal politic propriu-zis. F.P.C.D. a atacat. Eu cred că a fost doar un foc de artilerie înaintea trecerii F.P.C.D. în tabăra puterii. De altfel ei nu au candidat propriu și au declarat că-l susțin în alegeri pe Snegur. Era și de așteptat să facă așa, actuala conducere a F.P.C.D. a îndulcit relațiile cu puterea în ultima vreme. De fapt acum nu mai sunt decât niște relicve a ceea ce a fost Frontul. Noi am dovedit că nu suntem conjuncturiști, că nu alergăm de la un segment al puterii la altul, după funcții și fotolii, și nu dorim deloc să ne amestecăm cu actualele structuri de putere. F.P.C.D. nici n-a mers în alegerile locale, fapt care l-a slăbit și mai tare. Această neparticipare în scrutinul prezidențial și sprijinirea candidaturii lui Snegur cred că pot să fie cântecul de lebadă al F.P.C.D.

– Practic, vă considerați singura forță de opoziție din Moldova?

– Nu ne considerăm noi, așa este la ora actuală, pentru că toate partidele mici s-au atașat fie la Lucinschi, fie la Snegur, iar noi am rămas singuri în opoziție. Aceasta, însă, nu ne prejudiciază situația noastră în teritoriu, unde noi dispunem de structuri reale, viabile, în 36 de raioane, în municipiile Bălți și Chișinău, și pe ele ne vom sprijini în alegerile prezidențiale.

Acest scrutin va oferi multe surprize

– Sunteți candidat la președinția Republicii Moldova. Cum vă apreciați șansele de reușită în fața lui Mircea Snegur, care dispune de niște structuri bine organizate? Sau candidați doar pentru a vă sălta partidul?

– Noi nu considerăm că Mircea Snegur are în spate niște structuri foarte bine organizate. Dimpotrivă, cred că structurile lui sunt foarte slabe, iar partidele care i-au declarat sprijinul nu o pot face în mod real pentru că nu dispun de structuri în teritoriu. Sunt niște partide de Chișinău care fac politică într-un grup restrâns de cetățeni. Cred că acest scrutin ne va oferi multe surprize. Noi vom participa foarte serios la prezidențiale. Aș mai remarca doar că sprijinul unor partide mici nu-i poate aduce decât prejudicii lui Mircea Snegur. Vom trăi și vom vedea.

– Credeți că în așa-numitele Transnistria și Găgăuzia se va ieși la vot?

– În raioanele de răsărit numite de dv. Transnistria lucrurile sunt neclare, iar în „Găgăuzia“, termen impropriu, sunt 21 de localități cu populație preponderent găgăuză, care cred că vor participa la alegeri. Oricum, ei nu sunt nici 2% din populația republicii. Problema Transnistriei e mult mai complexă. Snegur, Lucinschi și Sangheli au semnat proiectul de memorandum, iar ulterior Snegur-s-a dezis. E încă

pentru mine - întreg teritoriul românesc"

un truc electoral și nimic mai mult. În cazul în care Transnistria va ieși să voteze nu se va vota pentru Snegur, vor vota eventual pentru Sangheli ori Lucinschi.

– **În afară de Snegur, ce alt contracandidat poate fi socotit redutabil?**

– Sunt doi care, ca și Snegur, se află în vârful piramidei politice din Moldova: Lucinschi și Sangheli. Vom lupta și cu ei și cu Snegur. Ei reprezintă la ora actuală diverse segmente ale puterii și nu cred că există un clivaj sincer între ei. Ar putea să fie doar un joc pentru a dezmina și deruta încă o dată opoziția.

– **Puteți afirma clar că sunteți unionist și pro-european?**

– Noi am probat unionismul și pro-europenismul prin programele și faptele noastre.

– **Și Snegur, la început, părea unionist!**

– El nu a fost niciodată unionist. El a jucat în permanență dintr-o tabără în alta. Noi am participat activ la desprinderea de imperiul sovietic și trezirea conștiinței naționale românești. Sunt fapte care vorbesc de la sine, în viziunea mea nu e nevoie să facem declarații. S-au făcut cu nemiluita în anii precedenți, dar nu s-au acoperit cu fapte. E timpul să trecem sub zodia realismului politic și să ne realizăm dezideratele, nu să vorbim prea mult despre ele.

Noi suntem anti-C.S.I.

– **Se va proceda la o desprindere definitivă de imperiu? Veți ieși de sub influența economică rusă?**

– Eu cred că reapropierea sau rămânerea în mrejele economice ale imperiului sovietic se datorează actelor semnate de Mircea Snegur la Alma Ata în 1991 și celor ulterioare impuse de el și ratificate de actualul parlament cu o majoritate agrariano-socialisto-interfrontistă; deci, a vorbi despre necesitatea ruperii înseamnă a oferi alternative. Noi suntem anti-C.S.I., ne pro-

nunțăm nu numai contra C.S.I. politico-militar ci și a celui economic, spre deosebire de Frontul Popular și acoliții lui Snegur, care doar în vorbe sunt anti-C.S.I. politico-militar. Noi vrem integrarea euro-atlantică în N.A.T.O. și U.E. și vedem acest pas printr-o integrare multilaterală și graduală cu România.

– **Cu ce soluții economice concrete veniți pentru a vă îndeplini programul?**

– Vom promova reformele democratice în economie, reutilizarea, reprofilarea întreprinderilor vital-necesare pentru Republica Moldova, reorientarea ansamblului economic dependent de fostul spațiu sovietic, stimularea proprietății private, a micului business și crearea unor structuri și întreprinderi viabile. Mai cerem o inventariere a patrimoniului național pentru a da privatizării dimensiuni legale și o să operăm modificări în legislația privatizării și în cea fiscală. Va trebui să ne redresăm agricultura, noi rămânând o țară preponderent agrară. Va trebui să realizăm într-un cadru corect reforma agrară.

– **Ce partid din România vi se pare că aplică cea mai coerentă politică față de Basarabia?**

– Mie mi se pare că nu există nici un partid din țară care să abordeze coerent problema Basarabiei. Toate formațiunile politice militează pentru unitatea națională, dar este vorba și de felul în care întreaga clasă politică acționează. În viziunea mea la ora actuală e necesară o reconsiderare și o abordare de pe alte poziții a problemei unității naționale românești ținându-se cont de realități și trecându-se la dimensiunea faptelor, nu a vorbelor și declarațiilor sau a manifestărilor zgomotoase. Dacă în toți acești ani nu s-a reușit unirea, piedicile cele mai mari venind din partea actualei guvernări de la Chișinău – nu s-au interconectat rețelele electrice, nu s-au unificat gazoductele, nu s-au construit căi ferate cu ecartament normal – trebuie să venim cu aceste soluții concrete pentru a realiza unirea.

– **Cum rămâne cu „limba moldovenească” și naționalitatea moldovenească?**

– S-a votat în Constituția Moldovei printr-o majoritate antinațională să existe limba moldovenească, dar în școli se

Valeriu Matei

vorbește limba română. Au apărut două feluri de istorie a așa-zisului popor moldovenesc, dar în învățământ se predă istoria românilor. Nu ar trebui să facem un caz. Noi suntem tentați să privim problema României de Răsărit prin prisma emotivă. Ne simțim marcați de emoții de prim moment.

– **Conform Constituției Moldovei, vă considerați român sau moldovean?**

– Cred că nu mă cunoașteți. Sunt român, poate chiar mai român decât unii care se dau în petic cu acest nume etnic. Sunt și moldovean, așa cum unii sunt bănățeni sau ardeleni. Există un specific moldovenesc, dar care e parte a românismului.

– **Delegații parlamentului din Moldova s-au dat la București drept vorbitori de moldovenească.**

– Sper că faceți o deosebire între mine și Lucinschi. Pentru unii patria e Moscova, pentru mine patria e întregul teritoriu românesc. Când mă gândesc la problemele noastre mă gândesc că ele ar trebui să fie soluționate de o asemenea manieră ca să nu complicăm situația întregii țări.

Cât îi privește pe Lucinschi, Moțpan și cine a mai fost, țin de gradul lor de cultură ce se declară. Nu m-ar fi mirat dacă s-ar fi declarat unii dintre ei tadjici și alții romi.

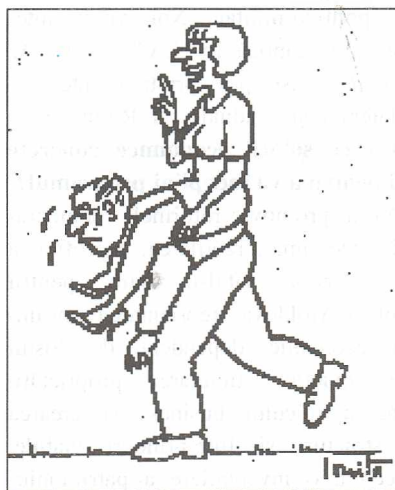
– **Vă mulțumesc.**

Nicolae

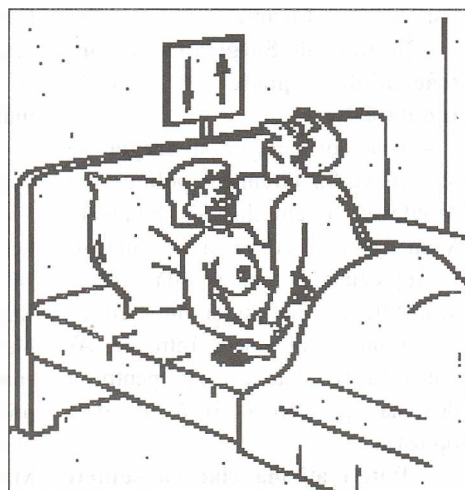
în lumea

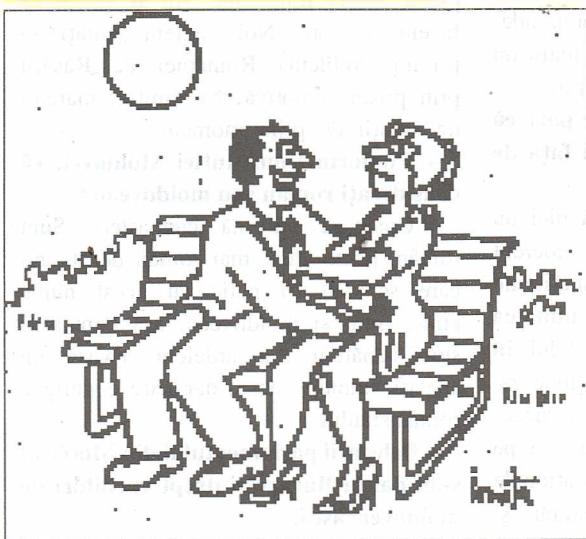
Cine caută, găsește
– Proverb român

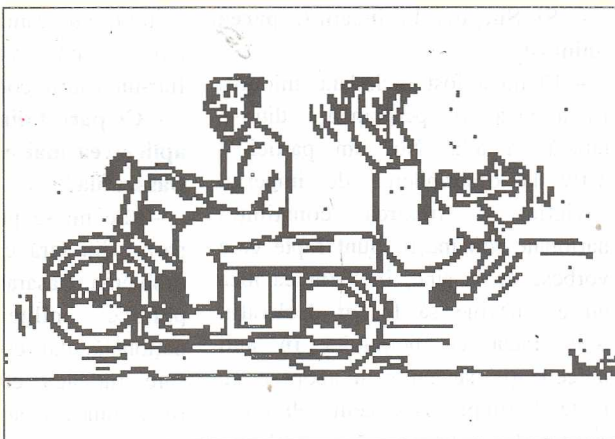
Nimic dulce fără sudoare
(No sweet without sweat)
– Proverb englez

Cât trăiești, înveți
(Dum vixero, discam)
– Proverb latin

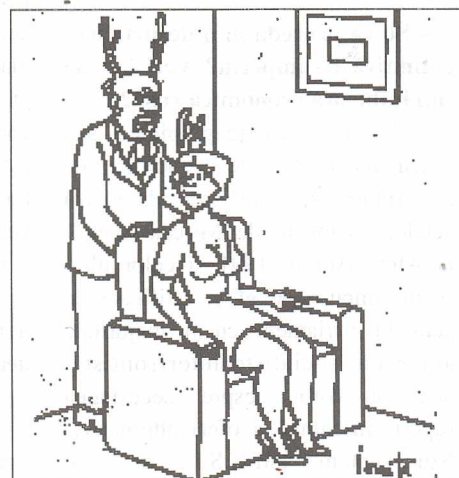
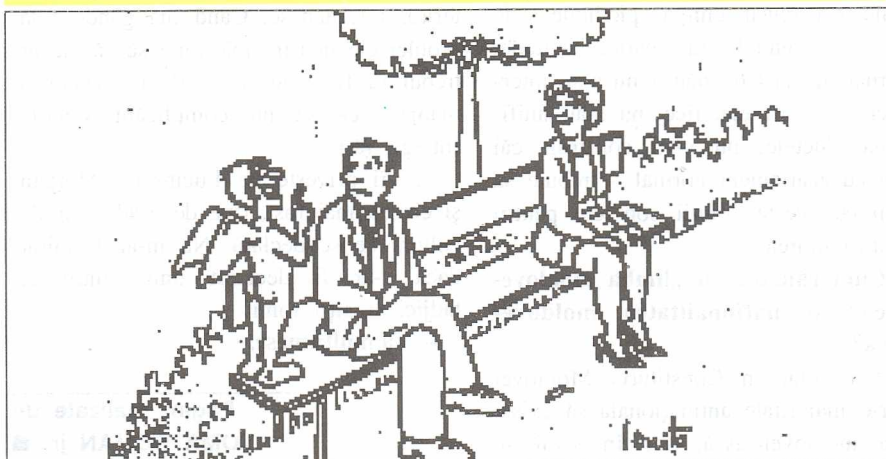

Cine pierde, câștigă
(Qui perd gagne)
– Proverb francez

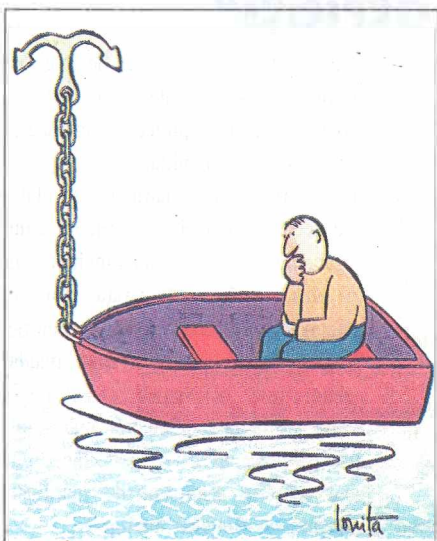
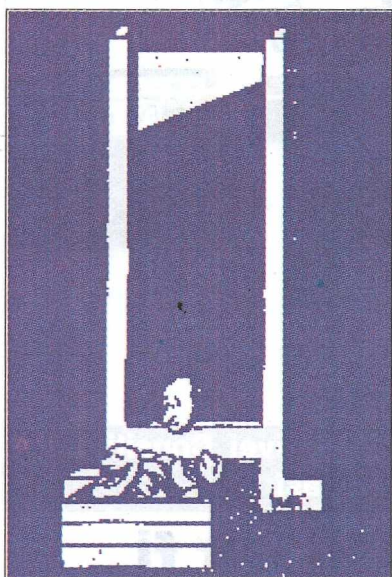
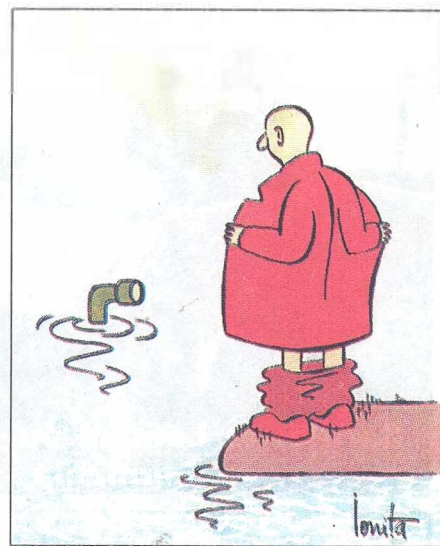
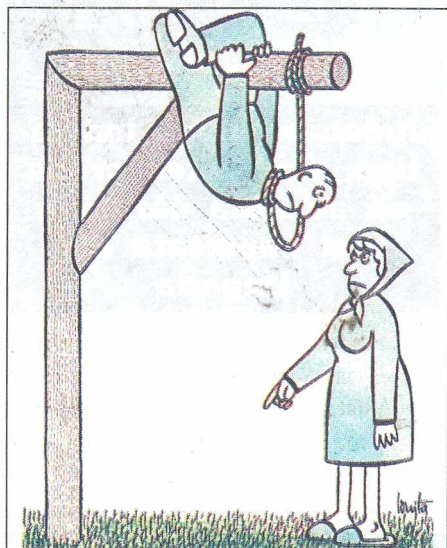

Cum îmi faci mie, așa și eu ție
(Wie du mir / So ich dir)
– Proverb german

Un om rușinos nu a avut niciodată o femeie frumoasă.
(Faint heart never won fair lady) – Proverb englez

proverbelor

Nicolae Ioniță s-a născut în 1951, în zodia Peștilor. A debutat în caricatură în 1969 la *Urzica* și de atunci a publicat în aproape toate ziarele și revistele din România, precum și în *Eulenspiegel*, *Krokodil*, *Pikker*, *Apropos*, *Rohac*, *Dikobraz*, *Jez*, *Pavlika*, *Brodolom*, *Osten*, *Paese Sera* ș.a. Între 1984–1990 a susținut în *România literară* o rubrică de caricaturi foarte apreciată, un fel de parabole grafice la cele mai cunoscute proverbe românești și străine. A participat cu desene la peste 150 de expoziții și concursuri din Europa, Asia și cele două Americi, adunând până în prezent 20 de premii în țară (între care și premiul revistei *Flacăra* în 1984) și 24 în străinătate. Marele Premiu la Conegliano, Excellence Prize la Tokyo sau Marele Premiu la Anglet fiind succesele sale eclatante.

Caricaturist de presă niciodată în pană de idei, pentru care linia desenului contează mai puțin, el pendulează cu obstinație între caricatura fără cuvinte de un umor absurd și proverbul desenat, care, se poate spune fără greșală, este o invenție made by Ioniță.

Aurel Ștefan Alexandrescu

Pe șoselele Moldovei, căruțele au numere de înmatriculare străine

Căruța, unul din simbolurile noastre naționale, vorbește despre România mai clar decât o duzină de editoriale semnate de Ion Cristoiu, ori decât trei cuvântări despre integrarea europeană recitate de președintele Iliescu. Altfel spus, căruța este ștampila de pe

fișa înapoierii noastre. O ștampilă funestă: cui nu i-a murit măcar un cunoscut, în coliziunile, atât de frecvente, dintre vehiculele trase de cai și automobile?

Deoarece căruța aduce cu un scuipat de mojiș pe obrazul secolului douăzeci, în ultima vreme, pe șoselele din Moldova, se poate remarca un

lăudabil efort de aliniere europeană. În spatele căruțelor, piloții cu suman și căciulă brumărie au agățat numere de înmatriculare germane, belgiene, ungurești. După cum merg lucrurile, s-ar părea că nu este departe ziua în care își vor face apariția și cele cu indicativul CD (Corp diplomatic). Acestea vor fi, obligatoriu, niște căruțe de lux.

Căruță de Lețcani cu număr de Germania

Judecând după indicativ, s-ar putea crede că această căruță a fost importată din Ungaria

Mai amintim că, acum trei ani, câteva muzee din Austria și Elveția au cumpărat căruțe din județul Neamț, pentru a le arăta amatorilor de curiozități de pe acele meleaguri.

Iași - liderul presei de provincie

La nivel de județ și municipiu, Iașul este controlat de forțele de opoziție, partidele puterii neavând nici un reprezentant în funcțiile de conducere. Acest lucru este deosebit de curios, într-o regiune ca Moldova, recunoscută pentru simpatiile de stângă.

Totuși, există o explicație a acestei situații, dacă ținem cont că Iașul este liderul presei de provincie. Aici ființează șase cotidiene (**Monitorul**, **24: Ore**, **Opinia**, **Realitatea**, **Evenimentul**, **Independentul**); două publicații săptămânale (**Bomba de cauciuc** și **Nord-Est magazin**); trei lunare (**Cronica**, **Timpul** și **Convorbiri literare**). De asemenea, în Iași emit șase posturi de radio (**Radio Contact**, **Nord-Est**, **Vox T**, **Europa Nova**, **Radio Iași** și **Hit**) precum și trei posturi de televiziune (**Europa Nova**, **TLM**, **TV Iași**). Într-o proporție covârșitoare, acestea sunt de orientare democratică, încercările partidului de guvernământ de a contrabalansa situația izbindu-se de un notabil insucces. Deși s-au promis lefuri apetisante, nici unul din ziariștii profesioniști nu s-a lăsat atras într-o presă mercenară.

Dintre cotidienele menționate anterior, remarcăm că **Monitorul** apare într-un tiraj zilnic de circa 45 000 de exemplare, având o distribuție regională.

Cele șase cotidiene din Iași

Unul din beneficiarii inițiativei Consiliului Județean Iași

Maidanezii vor fi „repatriați”

Conducerea Consiliului Județean Iași a lansat ideea unei rezolvări mai umane a problemei câinilor vagabonzi. Soluția este nu doar foarte simplă, ci și foarte ieftină. Pe scurt, liderii ieșeni au propus ca maidanezii să fie culeși de pe stradă și expediați în sate. Deocamdată se face un fel de studiu al pieței, tatonându-se cererea de câini pentru gospodăriile țăranilor. Cunosându-se curajul, inteligența și fidelitatea peste medie a maidanezilor, se speră că un număr crescut să fie absorbit de stănele atât de numeroase în județul Iași.

Se presupune că ideea noului

Consiliu Județean Iași să fie preluată și în alte regiuni ale țării. Oricum, asociațiile pentru protecția animalelor pot saluta această inițiativă, o inițiativă ce se ridică la înălțimea secolului douăzeci. Nu numai că oprimații câini vagabonzi scapă de călăii hingheri, dar, în plus, ei își pot curăța plămânii poluați cu binefăcătorul ozon mioritic. Și pe plan psihic repatrierea maidanezilor este binevenită. Dacă ținem seama că la țară ei nu vor mai șoma, este de presupus că se vor vindeca de acel apăsător sentiment de inutilitate, caracteristic ființelor inteligente.

Apatridul Petrică Ailenei a încercat zadarnic să-și schimbe numele în Maurizio Tedesco

Petrică Ailenei (46 ani) este singurul apatrid din județul Iași, pe actele sale fiind înscris „fără cetățenie”. A renunțat la cetățenia română în urmă cu trei ani, întrucât, a considerat el, calitatea de român nu i-a adus prea multe satisfacții. De altfel, el a încercat în mai multe rânduri să-și schimbe numele în Maurizio Tedesco. Cererea i-a fost

respinsă, fără prea multe explicații.

Un apatrid nu inspiră nimănui prea multă încredere, așa că Petrică primește cu greu viza vreunei țări, atunci când dorește să călătorească. De aceea, el a și ratat câteva căsătorii în străinătate, fetele de acolo așteptându-l un timp, apoi uitându-l, cum este firesc.

Nedorit de nici o țară, Spaghetti (cum este poreclit Petrică Ailenei) trăiește din traduceri. Cunosând la perfecție patru limbi străine (engleză, franceză, germană și italiană), simpaticul Spaghetti este solicitat până și de turiștii occidentali ca să o facă pe translatorul.

Petrică Ailenei, un apatrid la picioarele lui Ștefan cel Mare

Actele apatridului Petrică Ailenei

Cea mai mare colecție de muzică rock din țară aparține unui jurnalist

Ieșeanul Marcel Fluerau (33 ani) este posesorul celei mai numeroase colecții de muzică rock din România, cuprinzând peste 12 000 de albume pe CD și LP (înregistrările pe discuri single și pe benzi magnetice nemaipunându-se la socoteală). De câteva luni, Marcel Fluerau l-a devansat pe suceveanul Sorin Dorneanu, alt colecționar înrăit.

Toate posturile de radio din Iași (excepție „Contact”) își hrănesc emisiunile muzicale din „Colecția Fluerau”. Marcel Fluerau menține legătura cu principalii profesioniști din țară. Cu Florian Pittiș, de pildă, el face deseori schimb de titluri.

Marcel Fluerau ține o contabilitate strictă a colecției sale

Colecția ieșeanului este impresionantă pentru oricine dă cu ochii de ea. De altfel, Octavian Teodorescu (Octave) și-a manifestat intenția de a realiza un video-clip între albumele lui Marcel Fluerau.

Marcel Fluerau adună discuri din adolescență cu pasiunea cu care ar fi fost de așteptat să culegă eșantioane de roci, el fiind absolvent al Facultății de geologie. Dar asta nu-l împiedică să practice, în viața de zi cu zi, meseria de jurnalist la „Evenimentul zilei”. Din pură plăcere, credem noi, având în vedere că Marcel Fluerau, proprietarul unei rețele de magazine muzicale din Moldova, este lipsit de grija zilei de mâine.

Fotografii de RADU ANECULĂESCU

Se poartă păcălelile prin poștă!

În ultimii ani, România a devenit gazdă ospitalieră pentru o adevărată industrie de înșelătorii. Se pare că oamenii nu au învățat nimic din lecția „Caritas“, de vreme ce pot fi prinși, încă, destul de ușor, în plasa unor jocuri de-a câștigul miraculos.

Dacă vă bate norocul la ușă, nu deschideți!

Există câteva firme care se ocupă cu vânzarea de produse prin mandat poștal. Potențialii cumpărători sunt anunțați că pot câștiga tot felul de cadouri atractive - sau sume mari de bani - dar numai cumpărând cel puțin un produs de la firma respectivă. Chiar dacă nu sunt prea interesați de oferta de produse, oamenii se lasă amăgiți de „festivitatea de premiere“. Pare avantajos să cumperi o carte, de pildă, și să fii cadourisat apoi cu un cupon cu microunde, nu? Mai-marii acestor firme cunosc destul de bine psihologia cumpărătorului. Așa că ofertele sunt făcute inteligent, astfel încât destinatarului să-i sară în ochi, în primul rând, un câștig fabulos. Și cum o să stea românul cu mâinile în sân când îi bate norocul la ușă? Nici vorbă! El comandă un produs oarecare, îl primește și-l achită pe loc. Dar, surpriză, este anunțat, printr-un formular elegant, că a câștigat și un premiu. Pentru a intra în posesia premiului, însă, bietul cetățean trebuie să cumpere încă unul sau mai multe produse de la firma respectivă. Urmează

altă comandă, ce nu face omul pentru o mașină de spălat, de exemplu? În momentul în care își plătește a doua comandă, clientul este „deseșnat“, din nou, câștigătorul unui mare premiu. Numai că, pentru a primi acest premiu, trebuie să cumpere încă un produs... Corespondența pe tema dată continuă până când omul înțelege că premiile sunt o păcăleală. Unii înțeleg repede, de la primul produs. Alții se dumiresc de-abia după patru-cinci comenzi. Și-atunci se înfurie și dau telefoane la firma cu pricina, spre a se înscrie în audiență. Dacă nu-i bagă nimeni în seamă - și cam așa se întâmplă - clienților păcăliți nu le mai rămâne decât să se plângă într-o pagină de ziar. Cu ce folos, nu se știe. Am înțeles că Garda Financiară, Poliția și Procuratura nu au găsit nimic ilegal în acest joc de-a câștigurile fabuloase.

carte și de... premii. Dl Cosma nu știe cum i-a ajuns adresa în banca de date a firmei respective: „Am răspuns mai mult de curiozitate, am vrut să văd dacă este adevărat. Am comandat două cărți, una cu prezicerile lui Nostradamus și alta cu nu știu ce rețete de viață rațională. Coletul mi-a venit la poștă după exact o săptămână. Până aici toate bune și frumoase. Numai că am primit, în timp, câteva formulare în care eram anunțat, clar, că am câștigat unul dintre marile premii: mașină de spălat, combină frigorifică, aragaz etc. Fiecare anunț de premiu era condiționat de încă o comandă. Am comandat cărți, în continuare, fără să primesc nici un premiu. M-am hotărât să renunț, cu atât mai mult cu cât am văzut că și prețul cărților crește de la o comandă la

alta. De ziua mea - 20 mai - am primit un certificat de atribuire a premiului. Uitați ce scrie, că îmi sunt rezervate trei cadouri aniversare! Am fost impresionat, recunosc, era ziua mea de naștere. Așa că am făcut o comandă serioasă, un

Dl Cosma e anunțat insistent că a câștigat diverse premii, dar acestea rămân pe hârtie

Unii se satură de-atâtea premii

Domnul Cosma C., fost inginer chimist, este un pensionar pașnic, foarte ocupat cu „zăbava cărților“ și cu grija pentru copii și nepoți. În urmă cu vreo doi ani a primit de la firma ROM DIRECT IMPEX SRL un catalog cu ofertă de

set de cuțite și un set de tigăi, în valoare de 109 000 lei. De data asta, pe lângă faptul că premiul a fost obișnuita păcăleală, coletul mi-a venit abia după două luni. Așa că am refuzat să-l achit. Firma îmi trimite în continuare adrese cu **Ați câștigat**, ceea ce mă scoate din sărite. Să mă lase în pace, m-am convins, sunt sătul de atâtea câștig. În 10 aprilie am trimis firmei o scrisoare în care ceream să fiu primit în audiență. Nu am primit nici un răspuns. La sediul firmei nu

am avut cu cine să vorbesc, funcționarele îmi spuneau mereu să vin mâine. O anume doamnă, **Dana Pența**, s-a îndurat să-mi arate niște liste și să îmi spună că nu figurez printre câștigători. Eu n-am priceput nimic, pe foaia mea scrie clar că am câștigat. Nu am reușit să vorbesc cu cineva din conducerea firmei. Așa că am rămas cu pierdere de bani, timp și nervi. Cineva trebuie să oprească aceste escrocherii. Nu cred că firmele au dreptul de-a păcăli oameni, chiar și profitând de credulitatea lor“.

Doar o chestiune de interpretare!

ROM DIRECT IMPEX
CP 10-24, 72200,
București

București, 02.02.1996

ÎNCEPÂND CU 01 FEBRUARIE, ORA 09.45, ați fost desemnat să primiți UN APARAT ELECTRO-CASNIC DLE. COSMA

COMANDAȚI, DECI, REPEDE, DIN CATALOGUL NOSTRU!

de detașat
și lipit
pe Talonul
Dvs. de
Decernare
a unui
Aparat
Electro-
Casnic
Pe Verso

ONTROLAT

Adresa de decernare a premiului

200196 CG9756456
Destinatar Cosma Conrad
Localitate București Of. Poștal 2
Str. N. Racotă Nr. 2
Bl. 67 Sc. A Ap. 57 Tel. 6654969
Judet/Sector 1
Cod Poștal 71312

Cod Client 000499762

„Ați fost desemnat să primiți“ trebuie citit
„Veți participa la o tragere la sorți“

CERTIFICAT DE ATRIBUIRE A PREMIULUI

rezervat : D-lui. COSMA
pentru aniversarea sa
20.05.96

Este aniversarea Dvs., D-le. COSMA

* vă sunt rezervate până la 3 cadouri aniversare
* în plus, puteți câștiga primul Dvs. premiu la marea noastră acțiune aniversară
(Premiul Aniversar : un video-recorder Samsung, de câștigat în fiecare lună)

La mulți ani!

Domnule COSMA

Cu ocazia aniversării Dvs. D-le COSMA, și
ROM DIRECT IMPEX s-a gândit la această
petru noi o mare bucurie să sărbătorim acest
eveniment cu Dvs., vă sunt rezervate până la 3
cadouri aniversare și beneficiile, veți primi
cadouri sau cadouri de Dvs.
Descoperiți pe lista alăturată numărul de
cadouri aniversare pe care le puteți primi. Și
cum în orice bună-credință de către noi, în
privilegiu, vă rog, lista de mai jos. Dacă, în persoane
au câștigat câte un video-recorder Samsung
Răbdare de decernare câștigătorului luni mai
1996, luna aniversării Dvs.
De asemenea, D-le COSMA, veți primi în
instrucțiune din partea Dvs. Secret de
Participare pe pe Bonul de Atribuire și Comandă
este aceluși cu cel de la 12 ani de pe lângă. Dacă
este ca voi, felicitări, deoarece puteți câștiga
marele Premiu Aniversar. Aniversarea Dvs. este
o aniversare deosebită, așa că, întru bucurie

200196 CG9757410
Destinatar Cosma Conrad
Localitate București Of. Poștal 2
Str. N. Racotă Nr. 2
Bl. 67 Sc. A Ap. 57 Tel. 6654969
Judet/Sector 1
Cod Poștal 71312

Cod Client 000499762

Oricât ar părea de ciudat, „vă sunt rezervate“ nu înseamnă că ai pus mâna pe ceva

Varianta prezentată de ROM DIRECT IMPEX SRL nu are nimic de-a face cu păcăleala. Dna Maria Enache, de la Relații cu publicul, ne-a asigurat că vinovați pentru situațiile reclamate sunt doar clienții. Ei nu citesc instrucțiunile cu atenție și înțeleg, de regulă, doar ce vor ei. Dacă în formular scrie „Aveți șanse de a câștiga“, oamenii citesc „Ați câștigat“. „Fiecare client are un număr personal de participare. Ca să poată participa la tragerea la sorți pentru premii (după comandă și achitarea coletului), numărul personal al clientului trebuie să corespundă cu un număr de pe o listă

cu numere câștigătoare. (Deci clientul câștigă, de fapt, dreptul de-a participa la tragerea la sorți — n.r.). Noi avem ca premii câte cinci-șase obiecte valoroase. La tragerea la sorți unii câștigă, alții nu. Asta e! Oamenii nu sunt atenți la detalii, la formulări gen: se poate să câștigați, aveți șansa, vă surâde norocul.“

Este foarte adevărat, există în plicuri astfel de formulări. Numai că ele sunt scrise cu litere mici și nu la începutul anunțului sau regulamentului. Omul deschide plicul și vede scris, cu litere mari: „Începând cu 01 februarie, ora 9,45, ați fost desemnat să primiți un aparat electrocasnic, dle Cosma! Comandați,

deci, repede, din catalogul nostru“ sau „Certificat de atribuire a premiului rezervat dlui Cosma, pentru aniversarea sa - Este aniversarea dvs., dle Cosma, vă sunt rezervate până la trei cadouri aniversare.“

Așa stând lucrurile, mulți domni Cosma se emoționează că, vezi Doamne, au câștigat. Grăbiți să răspundă, ca nu cumva comanda lor să ajungă prea târziu, domnii noștri nu mai intră în detalii cu „aveți șansa“. Prin formularea „Ați fost desemnat să primiți“ clienții înțeleg că vor primi. Prin aceeași formulare, firma cu pricina înțelege „S-ar putea să primiți“. Bună seara, domnule Pruteanu, dumneavoastră ce părere aveți?

Un premiu pentru Dl. COSMA

Este atât de simplu de a vă cere premiul. Iată ceea ce trebuie să faceți!

4. În tot cazul, important pentru Dvs. este să acționați repede

Nu lăsați să vă scape premiul !

1. Lipiți "Placa Dvs. de înmatriculare" pe Bonul Dvs. de Comandă și Cerere de Premiu, de pe verso și returnați-l repede la ROM DIRECT IMPEX, CP 10-24, cod poștal 72200, București.
2. Apoi, vă veți primi premiul cât mai repede posibil. În Catalogul Medosan alăturat, veți găsi, ca totdeauna, oferte excepționale și articole noi. A comanda în aceste condiții este cu adevărat o plăcere. Pentru că, în plus, veți beneficia de o garanție de încercare fără Riscuri de 15 zile. Dacă nu sunteți total satisfăcut este suficient să returnați articolele Dvs. spre a fi despăgubit.
3. În plus, comandând cel puțin 3 articole, noi vă oferim un cadou excepțional. Descoperiți-l pe foaie-cadou alăturată.

Este ușor de câștigat unul din premiile puse în joc la Marele Joc al Premiilor ROM DIRECT IMPEX și va fi cu adevărat păcat pentru Dvs. să nu vă primiți premiul pentru că nu ați comandat (chiar Premiul I ar putea fi al Dvs.). Prea puțin contează că acesta va fi Marele Premiu sau un altul - deoarece merită să participați pentru toate premiile! În plus, Marele Premiu este cu adevărat magnific. Dacă numărul Dvs., D-le COSMA, ar fi câștigător, ce păcat ar fi pentru Dvs. să nu fi comandat și astfel, să nu puteți primi premiul Dvs. Vă recomandăm deci, încă o dată, să returnați fără întârziere, Bonul Dvs. de Comandă și Cerere de Premiu completat cu articolele alese și cu Placa Dvs. de înmatriculare.

„Este atât de simplu“ se pare că nu e chiar atât de simplu

Războiul și filmul

Începând cu prima conflagrație mondială, războiul a devenit vedetă cinematografică. Este vorba evident atât de documentarele sau jurnalele de actualități care servesc și acum ca bază de studiu pentru analiza felului cum s-a făcut propaganda de război sau cum s-au derulat momente semnificative din războaie mai mici sau mai mari. Dar totodată războiul nu a scăpat atenției autorilor de ficțiuni filmate. Care sunt cele mai importante filme de război, este greu de spus. De la *Marea paradă* (1925) a lui King Vidor și până

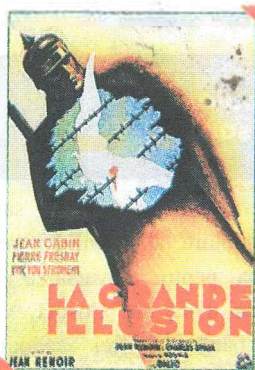
Scenă din filmul „Podul de pe fluviul Kwai“

la *Platoon* (1978), numărul creațiilor cinematografice importante care au ca subiect

războiul a crescut simțitor.

Practic toate industriile cinematografice din S.U.A., Anglia, Franța, Italia (ca să numim țările cele mai dezvoltate în domeniu) au abordat pe toate fețele războiul. Mai puțin s-a inspirat industria germană, sau cea japoneză, din această temă, pentru că fiind puteri înfrânte nu puteau să dez-

volte o anumită retorică prin film, după cum remarcă un expert italian în problemă, Ernesto Laura.

Afiș al filmului „Marea iluzie“ de Jean Renoir

Un premiu cu cântec

Janet Cooke este o tânără gazetăriță de culoare din S.U.A. care în 1981 a devenit faimoasă pentru un fapt mai puțin obișnuit. În coloanele prestigiosului ziar *Washington Post* ea a scris o serie de reportaje despre un copil de opt ani care

s-ar fi drogat cu heroină. Modul dramatic de relatare, amănuntele emoționante au produs un adevărat șoc în public. A câștigat premiul Pulitzer, pe care a trebuit să-l înapoieze pentru că s-a dovedit că toată povestea a fost un rod al propriei fan-tezii. După o tăcere relativ lungă, recent ea a declarat într-un interviu că scopul urmărit a fost

acela de a crea portretul unui „supranegru“. Ea recunoaște că nu a fost corectă în legătură cu acel caz, dar crede că totul se explică prin copilăria sa lipsită de orice bucurii.

Când Garibaldi rostea: „Mă supun“

Se spune că „părinții patriei“, în orice țară, nu au niciodată odihnă pe pedestalul pe care i-a așezat istoria. Mereu vor fi contestați și oricând se va găsi un curios care va scotoci până va găsi o rufă murdară de-a eroului iubit, sau cârcotași care să conteste aureola legendei.

Un astfel de erou este Garibaldi, venerat de republicani și monarhiști, de federaliști sau de adepții unității. Într-o carte apărută de curând la Mondadori (*Garibaldi și Anita Corsari*) autorul – Lucio Lami – răscotește un episod mai puțin cu-

noscut din viața eroului „Celor două Lumi“, acela al perioadei cât s-a aflat în America de Sud.

Ziarist cunoscut la publicația *Il Giornale*, Lami relatează cu lux de amănunte despre povestea de dragoste dintre Garibaldi și Anita Duarte (după numele soțului). Căsătorită la 14 ani și văduvă la 18, Anita se va întâlni în 1839 cu Peppino. Cert este că în scurtă vreme, Anita a fost cea care a preluat comanda jocului, așa încât apropiații lui Garibaldi aveau să afirme că iubita lui argentiniană era singura față de care el spunea „Mă supun“. Așa se explică faptul că Garibaldi, cunoscut pentru atitudinea lui anticlericală, a acceptat să se căsătorească cu Anita în biserică la 26 martie 1842 recurgând chiar și la un fals în acte publice.

Cartea lui Lami, afirmă recenziile sale, este un adevărat roman palpitant.

Fotografia: artă sau sclavă a artei?

În 1989 se sărbătorea împlinirea a 150 de ani de la descoperirea fotografiei, deși păreriile specialiștilor cu privire la nașterea acestui nou meșteșug (sau artă, după unii) sunt diferite. Se știe că în 1826 Nicéphore

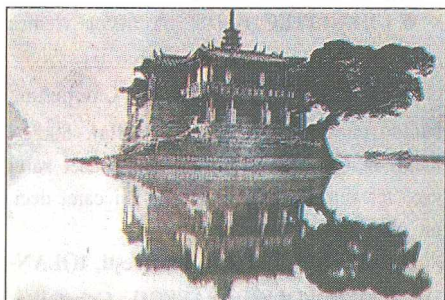
Niepce a obținut o imagine heliografă a unui peisaj. În 1835 William H.F. Talbot a realizat, la rândul său, ceea ce el însuși a numit „desene fotogenice” ale unei case. Adevăratul botez al fotografiei pare să fi avut loc însă în 1838 când Louis Jacques Mande Daguerre a arătat unor prieteni primele rezultate ale tehnicii sale de obținere mecanică (și chimică) a unei imagini prin dagherotipuri (de la numele inventatorului).

Dar dincolo de această dispută, o altă problemă dă naștere la opinii pro și contra, așa cum rezultă dintr-o lucrare publicată la Milano de Angelo Schwarz (**Nașterea fotografiei**): este vorba de a răspunde la întrebarea dacă fotografia este o artă sau o

Dagherotip din
colecția Scheid

sclavă a artei. Și Royall Academy din Londra a intrat în această dispută, dar păreriile sunt încă împărțite.

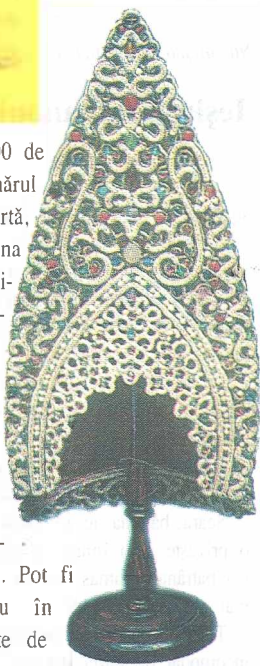
Cei mai mulți consideră că fotografia a îmbogățit limbajul artei, devenind ea însăși o artă respectabilă (chiar dacă este grupată de unii în rândul artelor „minore”). Totodată fotografia a făcut posibilă apariția cinematografului, care și-a revendicat deja titlul de a șaptea artă. Polemica nu s-a terminat...

John Thomson: Pagodă pe o insulă de la gurile fluviului Min, 1868

Comorile Rusiei

Muzeul de Istorie al Moscovei are 100 de ani, dar până acum 4-5 ani numărul celor care puteau să vadă comorile sale de artă, fie și parțial, era foarte mic. Pentru a elimina această lacună, care reprezenta și un deserviciu în ce privește cunoașterea propriilor valori, instituția sus-amintită a trecut la un program de expoziții atât la sediul muzeului, cât și în străinătate. Câteva asemenea expoziții au fost organizate în Occident. A fost o revelație. Mii de piese de bijuterii au fost astfel văzute și admirate pentru prima dată. Cele mai multe aparțin țărilor și familiilor lor și sunt expresia mai multor culturi. Pot fi văzute orfevrerii efectuate la Paris sau în Germania, medalioane, crucifixe sau obiecte de podoabă orientale, dar și multe obiecte decorative realizate în Rusia. Evident că toate au ca punct comun materialele prețioase din care sunt făcute: aur, argint, pietre prețioase, fildeș, abanos etc.

Podoabă pentru cap cu pietre prețioase, din comorile Muzeului de Istorie al Moscovei

Anul Goya

Goya: Maja desnuda

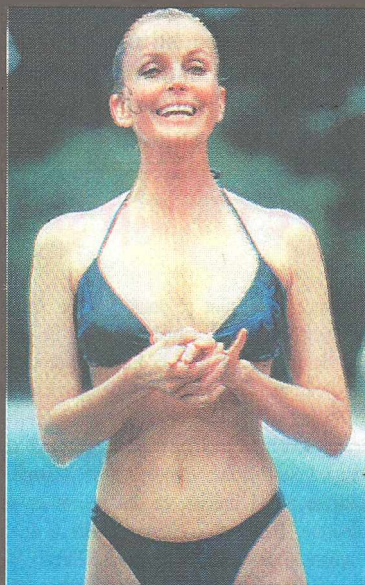

Bo Derek refuză pornografia

Faptul că actrița Bo Derek, 39 de ani, a refuzat un film comandat de către Warner Vision în care erau circa 12 minute cu scene de viol și fantezii lesbiene, i-a adus stima unor fani. Alții însă au strâmbat din nas, spunând că în alte filme, cum ar fi „Ten”, actrița a acceptat să pozeze goală.

În orice caz, Warner a anunțat că renunță la urmărirea penală a actriței, care nu ar fi respectat termenii contractului. „Proiectul a murit, în cazul în care nimeni altcineva nu va dori să-l facă să renască”, a spus o reprezentantă a firmei amintite.

Rămâne de văzut dacă frumoasa americană va rezista și pe viitor unor asemenea „proponeri indecente”.

Francisco de Goya este considerat unul dintre cei mai mari artiști europeni ai tuturor timpurilor și unul dintre cei mai „spanioli” dintre pictorii pe care această țară i-a dat lumii. Muzeul Prado găzduiește pe parcursul acestui an una dintre cele mai reprezentative expoziții cu lucrările artistului de la a cărei naștere au trecut 250 de ani.

Artist de mare forță creatoare, cu o imaginație demnă de un expresionist, Goya și-a ales de fapt subiectele din viața de zi cu zi a spaniolilor și din istoria țării. El a știut să-și așeze culorile pe pânză când cu tandrețe, ca în faimoasa „Maja desnuda”, când cu o mare forță temperamentală, ca în „Execuția din 3 mai 1808”, sau chiar să-și transforme penelul într-un seismograf al propriilor spaime, ca în celebrele „Capricii”.

Anul Goya permite vizitatorilor să vadă și o retrospectivă cu desenele pentru tapiserii, precum și biserica San Antonio de la Florida, pictată de el.

● **ADINA PLOAIE, Botoșani.**

Există, în versurile dv., un **suflu liric**, care face aproape insesizabile stângăciile (numeroase). Merită să vă cultivați talentul. Vreau să spun: aveți ce cultiva.

● **LIANA TOMA, Timișoara.**

Îmi pare bine, dar și rău că v-ați căsătorit (rău, gândindu-mă că există riscul să renunțați la poezie). Vă rog să-i transmiteți soțului dv. că trebuie să vă ocrotească, întrucât sunteți una dintre valorile din patrimoniul național. Pentru mine, oricum, rămâneți poeta Liana Sabău.

P.S. Am nevoie de încă un exemplar din proiectata dv. carte, ca să vă pot recomanda unei edituri. Exemplarul precedent l-am descompletat tot publicând poeme la **Mașina de scris**.

● **IOAN TULEA, Tulcea.** Povestirea **Farmecul nopții** nu are nici un farmec. Este doar de un irezistibil umor involuntar:

„Mergând, privea în jur dacă apare vreo mașină. Desigur mașinile s-au redus din lipsă de benzină.

Deodată în față răsună o voce metalică ca din senin. Privi în dreapta, privi în stânga, nu era nimeni. Se gândi că poate aici au apărut oameni invizibili.

- Stai. Sus mâinile. Nu mișca. Se auzi o

voce răgușită ca din basme.

Era în mod clar poliția“.

● **CHIMIRTEC, Galați.** A trecut vremea când se scria așa cum scrieți dv.

● **LOREDANA HUȚULEAC, Câmpulung Moldovenesc, RADU PETRE, Blaj.** Sunteți naivi. În literatură se afirmă numai acei naivi care fac din naivitate o estetică (și care, deci, nu mai sunt naivi).

● **SERGHEI PINTEA, București, IOLANDA BARTOLOMEU NĂESCU, Constanța, DANIELA CATANĂ-ADAM, Zalău, ADINA-MIHAELA MIHAI, Ghermănești, Snagov, S.A.I.** Textele trimise nu sunt publicabile, dar dovedesc că aveți anumite aptitudini pentru scris. Merită să faceți noi încercări.

Datorită unei surprinzătoare inteligențe artistice, Ana-Maria Androne (elevă în clasa a X-a la Liceul „B.P. Hasdeu” din Buzău) își depășește cu mult vârsta. Scrie ca o prozatoare experimentată, capabilă să analizeze și să reconstituie, în numai câteva fraze, scene din comedia existenței. Operația o face cu o pasiune rece. Nu-și disprețuiește personajele, dar nici nu le compătimește. Le înțelege.

Între Olimp și Marea Egee

În autotur mai sunt și două gemene frumoase, cu pielea arămie. Bătrâna de pe bancheta nr. 2 cascade plictisită în timp ce își face ventilație cu un evantai de hârtie colorată. E foarte cald. Ghidul, cu burtă imensă și transpirat pe față, moțâie pe scaunul de lângă șofer. Drumul curge sinuos printre stânci înalte și goale. Ghidul se mai trezește din când în când și pornește metecând printre bănci pe culoar, să vadă ce fac turiștii.

Banca 1 se doarme. Banca 2 - se doarme. Banca 3 se joacă cărți. Buzele ghidului se mișcă lipicios ca doi viermi ce se unesc și se depărtează. Banca 4 - doarme. Banca 5 - citește. Banca 6 doarme. 7 doarme. 8 - doarme.

E liniște și autoturul urcă drumul liniștit, de parcă ar avea o viață întreagă la dispoziție să ajungă în următoarea stațiune. Ghidul se întoarce, tot metecând, spre locul lui, lângă șofer. Are o mină plictisită, așa transpirat și proaspăt sculat dintr-un somn incomod. la microfonul care, ca întotdeauna, scoate sunete stridente, și anunță: „În stânga puteți observa Olimpul”. Se rezumă la atât. Fără alte comentarii. Turiștii, sculați brusc, cascade. Se uită pe geam și văd Olimpul. Imaginea nu le spune nimic, căci imediat închid ochii și continuă somnul zdruncinat pe scaunele încinse, din burete.

Căldura e groaznică. Ghidul își amintește de bătrâna care stă singură pe banchetă și care are probleme cu inima. Se întoarce. Banca 2. A, da, banca 2. Ea se uită pe fereastră și își face vânt cu evantaiul. „Doamnă, vă e rău?” Nu, nu îi e rău. Îl privește într-un mod, cum ar spune șoferul, „tembel”. Grasă, cu pielea albă și moale, singură, pe o banchetă de două persoane.

„De n-ar muri pe aici, baba dracului! La vârsta asta te apucă cheful să vezi străinătatea”. Toți ceilalți dorm. Ghidul, luptându-se cu burtă imensă și cu căldura, trece pe culoar și se așază pe scaunul lui. Își aprinde o țigară. „Vrei?” Șoferul refuză. „Nu în timpul serviciului”. Iarăși liniște. Microfonul intră în funcțiune: „În dreapta puteți observa Marea Egee”. Turiștii se trezesc din nou brusc, cascade și se uită în dreapta. Își fixează mai bine scaunele și adorm. Căldura se mai domolește și se înserează. Ghidul pornește iar greoi printre banchete să vadă ce fac pasagerii. Banca 1 - se doarme. Banca 2 -

Ieșirea din anonimat

ANA-MARIA ANDRONE

se doarme. Banca 3 - se citește. 4 - se doarme, 5 - se doarme... Se întoarce și privește încă o dată banca 2. Bătrâna a adormit cu gura întredeschisă și capul căzut într-o parte, cu evantaiul lăsat desfăcut într-o mână. Poziția ei scârboasă îl agasează pe ghid. „Baba dracului!” Bătrâna începe să sforăie. În depărtare se vede stațiunea luminată. Încet, încet se disting clădirile, hotelul la care vor fi cazați.

Iar microfonul: „În 10 minute vom fi în fața hotelului. Nu vă lăsați poșetele, pălăriile sau alte obiecte importante în autotur. Bagajele rămân în burta mașinii”.

Bătrâna se scoală transpirată, cu o față șifonată și cu ochii împăienjeniți. Ghidul o întreabă încă o dată: „Sigur vă simțiți bine?” Da, se simte bine.

Seara, bătrâna nu a coborât la masă. Îi e rău. „Inima, la bătrânețe...” Ghidul o privește și o înjură în gând: „Ce-o fi căutat în excursie la vârsta asta?” Cu bătrâna a rămas una din gemene. Doarme cu ea ca nu cumva să-i fie și mai rău peste noapte.

Turiștii sunt destul de agitați. Ghidul e nervos. Transpiră mult și se simte incomod de burtă imensă. „Nea Ticu, eu mă duc să fac o baie”. Șoferul dă din cap în semn că a auzit.

A doua zi dimineață bătrâna și una din gemene vin printre ultimii la masă. Toți răsuflă ușurați. Nea Ticu se duce după ghid. La etajul II, în camera 209, ghidul plutește cu fața în sus, mai umflat ca oricând, într-o cadă plină cu apă fierbinte.

Înainte de a-mi scrie, citiți următoarele precizări

■ Textele pe care mi le trimiteți trebuie să fie dactilografiate (sau, măcar, scrise lizibil). Dacă sunteți optimiști, trimiteți-mi și o fotografie (color) și un curriculum vitae (alb-negru!). Dactilogramele, manuscrisele și fotografiile nepublicate NU se restituie.

■ Mă interesează orice gen literar: poezie, proză, teatru, critică și istorie literară etc. Nu trebuie să-mi puneți la dispoziție sute de pagini, îmi sunt suficiente cinci-șase. Dacă am nevoie de mai multe, vi le solicit eu.

■ Toate scrisorile primesc un răspuns. Toate textele literare valoroase se publică. Toate textele literare publicate candidează automat la premiul de 1 000 000 de lei care se acordă anual, la 1 noiembrie.

■ Dintre corespondenții **Mașinii de scris** se selectează și autorii cărora li se asigură publicarea, pe bază de contract, a unei cărți. Numele lor se anunță la fiecare 1 martie.

Un poet, o poezie și o... confidență

Ca frații

am un stilou fără marcă
găsit pe stradă
scriu
scrie
nu scriu
nu scrie
suntem ca frații
când el are cerneală
eu n-am idei
și invers
suntem ca frații...

Marin IFRIM – Buzău

„După câțiva ani de plictis se
anunță vreme prielnică și pentru
ambarcațiunea mea. Din martie a.c.
sunt regizor tehnic la nou înființatul
teatru «G. Ciprian» din Buzău”.

Auto da fé

„De la margine se vede mai bine”,
spune profesorul,
„când ești la mijloc, te vezi doar
pe tine”,
într-adevăr el era la marginea
amfiteatrului,
la catedră,
dar privit din afară părea că se
află
în centru,
dar privit dinăuntru părea că e
pentru
autodisecție, autodidacticism, auto
da fé,

profesorul ne vorbea, dar părea că
nu e.

Boris M. MARIAN – București

„Întrebarea pe care mi-o pun este
dacă sunt sau nu sunt un impostor,
un grafoman nenorocit care scrie și
trimite texte spre a-i chinui pe alții”.

Venus

Bolnav de tine,
am trecut râul,
de n-oi avea noroc să mă ia.
Genuni am trecut
pe frânghii,
când lupii-mi rânjeau
din colții cât grapa,
și-am înfruntat oțelul ochirii,
și stânca șoapectei
precum condamnarea
pentru o părere de stea.

Dar era Venus -

o tremurare...

Tu ai intrat în inima mea
și rotundă, și șuie,
înveșmântată treptat în statuie...

Mircea MELEȘTEU – Pitești

„Am formație filologică: lucrez la
Biblioteca județeană Argeș”.

Femeie

Suma părților tale, femeie,
este o peșteră

cu ape și rădăcini de gheață
în care
bărcile cu buze de bărbat
se sfarmă!

Pașii tăi pe zăpadă
sunt picturi abstracte
înșirate într-o galerie
flămândă
de aburii respirației tale.

Ești creanga
ce-a refuzat să ruginească
și să doarmă
în plânsul izvorului
ce plimbă amurgul pe brațe...
Ca un fulg în uitare
ești ultima creangă pe care
și-a rupt aripa vântul,
de la fereastra buzei tale
pe care-a plâns-o și ultimul sărut
sfărâmat în cristale...

Sofia GANEA

Călienii Vechi, Nănești, Vrancea

„Sunt una din ființele care trăiește
la periferia societății (alungată și
uitată de cei pe care i-am ajutat și
iubit)”.

Jurnal

Duminica făceam de gardă
în clădirea centrului de calcul,
secretariatul era la mijlocul
coridorului.

Domnea o liniște întunecată

și în acel tunel de
beton
doar în holul care
dădea spre casa scârilor,
după gazeta de perete,
strălucea
un filament de neon.
Într-un
dreptunghi de lemn,
învelit cu
o pânză roșie, prinsă în
sticlă
fotografia lui
Ceașescu.
De sub surâsul retușat
țâșnea o lumină de
bisturiu
care în nopțile de vară
atrăgea țânțarii.
În secretariat puteai să
folosești radiatorul, un
tranzistor

și telefonul cu lacăt. La fereastră
câteva ghivece iar
deasupra cuierului un calendar al
unei întreprinderi
de construcții. O mașină de scris
într-o husă decolorată.

„În timpul serviciului nu s-a
întâmpnat nimic deosebit”.

Ioni PLEȘA – București

„În la poeziile mele în care
există termeni informatici. Mijlocul
de comunicare este mesaj”.

Cel ce gândește singur

Scandal

De-a lungul câtorva numere din revista FLACĂRA, mai mulți colab-
oratori ai rubricii MAȘINA DE SCRIS m-au onorat cu, să-i zicem,
criticile lor. Mi-au scos pe nas blazarea și pesimismul, m-au acuzat de
nesinceritate și îmbătrânire prematură, ba chiar de bosumflare.
Nerăbdător și utopic. „Sfârșitor” și provocator. Adormit și înfrânt.
Nesincer. Plin de greață și lipsit de originalitate. Cineva-mă imaginează
„cocoțat pe un vârf de munte privind încruntat la fericirea stupidă din
vale”. Nu stau pe un vârf de munte, ci pe orizontala comună tuturor
oamenilor obișnuiți și privesc nu încruntat, ci absolut senin stupiditatea
complexată de verticalitate. Nu sunt deloc nesincer atunci când afirm
acel soi de înstrăinare, care este autentică, și care nu se vrea un fel
de imitatio CIORAN. La urma urmei, cine mai poate avea ambiția
originalității? Nimic nou sub soare, de la Ecclesiast citire. Aș zice că
un om lucid de o indiferență totală nu-i chiar un nonsens, ci un fapt
pozitiv. Norocul omenirii a constat întotdeauna în indiferența și minori-
tatea numerică a oamenilor lucizi. Ne e jenă să recunoaștem că trăim
doar pentru noi? Văd în cel ce urmărește fericirea generală frenezia
juvenilă a oricărui tiran. În ce privește proștii și mediocrii nu e nevoie
ca ei să stăpânească lumea ci doar câteva instituții. Nu se simte? E
adevărat, așa cum spune Cecilia Caragea, „tânăra frumoasă și inteligentă

din Timișoara”, că cel care alege singurătatea și scrisul nu-și încheie
neapărat cariera ca filozof de cafea. Nu. În schimb se poate zărghi.
Vezi cazul lui Sartre care chiar scria într-o cafea. Apreciez lecția de
filosofie a vestimentației. N-am nimic nici cu Madonna, nici cu
Maradona, nici cu Armani sau Givenchy. Dar nu cred că fenomenele
de masă sunt sursa progresului mental, ci mai degrabă demersul soli-
tar și acesta ar trebui să se bucure cel puțin de aceeași recunoaștere.
Sunt conștient că o societate pluralistă bine așezată încearcă să facă
loc tuturor, dar mai știu că nu întotdeauna reușește. Sau ca să reușească
fiecare trebuie să știe și să spună ceea ce vrea. Altminteri riscă să
rămână un „parazit” suportat de comunitate, căruia, din milă, cineva îi
sună la ușă. Poate am exagerat cu amărăciunea mea, cu viziunile mele
crepusculare, dar de aici și până la a nădăjdui ca numele meu să apară
în paginile revistei, chiar și cu texte ce-mi sunt defavorabile, e totuși
o distanță. Nu sufăr de ceea ce se numește „vanity press”. Că sper să
trezesc reacții și controverse, asta da, este adevărat. Fără „scandal” o
rubrică literară se poate transforma într-un simplu ierbar. Ceea ce
scriem sau spunem e discutabil întotdeauna. Important este ca vorbele
noastre să trezească interes, să nu treacă indiferente, mărfar la miezul
noptii. Asta cred că este în esență misiunea oricărui scriitor serios. Ei,
și acum să mă deștept, că mă așteaptă viața dincolo de ușa bibliotecii.
Borges era de altă părere.

GABRIEL FUNICA – Focșani

Pagini realizate de Alex Ștefănescu

23

MAȘINA DE SCRIS

Între repertoriu și compromis

Ce rămâne dintr-o stagiune teatrală

Premeditat, după fiecare stagiune teatrală criticii încep să înșire clasa-

mente. Contabilizează, fiecare după gustul lui, ce a fost bine și rău, cine și-a respectat promisiunile și cine nu s-a încadrat într-o planificare ministerială, se ajunge la „harta teatrelor“, mai nou la profetizarea demiterilor, demisiilor sau a numirilor. Punctul culminant este o listă în care sunt adunate nenumărate variante ale lui cel mai... și cea mai... Inutilă listă, enervantă în felul ei. Valorile artistice ale unei stagiuni le selectează până la urmă publicul, pentru că nimeni nu va mai merge a doua oară la un spectacol prost și va spune și prietenilor lucrul ăsta. În fond, contează ce rămâne dintr-o stagiune.

Stagiunea lui Măniuțiu

Cu adevărat, stagiunea '95-'96 a început cu premiera de la Operă – „Oedipe“ – realizată de Andrei Șerban. Atunci a început, dacă observăm cu atenție și noul stil de campanie electorală a lui Ion Iliescu, stilul atragerii personalităților culturale. În loc să mulțumească lui Andrei Șerban pentru că a venit să regizeze la Opera Română, președintele a vrut să fie vedetă și să primească el mulțumiri. „Oedipe“ a fost un eveniment care a tulburat ceva mai mult de o lună apele criticii muzicale, teatrale, literare etc. A rămas o operă semnată Andrei Șerban care nu va fi uitată de

zori, continuarea unui program regizoral care a fost completat într-un fel și de o carte, „Exorcisme“. Spectacolele au fost jucate mai ales pe scenele unde au fost gândite, dar probabil că în această toamnă vor fi prezentate la festivaluri. Mihai Măniuțiu este un teoretician și un trăitor al sacrificiului care îndeamnă la meditație asupra extremelor. Pe hartă, cele trei spectacole înseamnă un triumf, în distribuție ele se adună tot într-un triumf: Marcel Iureș – Becket la Cluj și Caligula la București, Oana Ștefănescu – Antigona la Piatra Neamț și femeia mută la Cluj, Radu Amzulescu – cel care completează împotriva lui Becket, la Cluj în „Omorul în catedrală“. Măniuțiu a anunțat o dată cu

Alexandru Tocilescu îi arată lui Cornel Vulpe ce vrea să scoată din „Mireasa Mută“ a lui Ben Johnson - o comedie muzicală la Teatrul de Comedie București

cei care au văzut-o, fie că i-a enervat sau nu cheia parodică în care a fost gândită.

După o stagiune anostă, '94-'95, montarea lui Andrei Șerban a produs o înfierbântare a lumii artistice fără precedent pe la noi. Asta meritam, asta ne trebuia! După vacanța de o lună a Operei, „Oedipe“ a devenit, cum era și normal, un foarte bun spectacol de repertoriu.

Am scris mai sus „Stagiunea lui Măniuțiu“ pentru că regizorul de la Cluj a montat trei spectacole importante în trei teatre – din Cluj, București și Piatra Neamț. „Omorul în catedrală“, „Caligula“ și respectiv „Antigona“ înseamnă o stagiune în trei timpi pentru regi-

„Richard III“, montat la Odeon că este vorba de o trilogie a iubirii. Trilogia gândită pentru Marcel Iureș, Richard III, Becket și Caligula, se intersectează cu o alta provocată de Oana Ștefănescu. Este interesant că în spatele fiecărui spectacol este și un compromis. „Omorul în catedrală“ este jucat la Cluj unde directorul Dorel Vișan a încercat de mai multe ori să împiedice turneele spectacolului „Lecția“, iar „Caligula“ se joacă la Bulandra, un teatru condus de Virgil Ogășanu, cel care a semnat din partea Ministerului Culturii demiterea lui Alexandru Dabija de la Odeon și indirect suspendarea spectacolului „Richard III“ și demisiile lui Marcel Iureș, Radu Amzulescu, Oana Ștefănescu ș.a.

Productivitate și certuri

Doar Cătălina Buzoianu a mai avut productivitatea lui Mihai Măniuțiu: spectacolele „Șase personaje în căutarea unui autor” și „Copilul îngropat” la Bulandra, și „Chira Chiralina” la Brăila. „Copilul îngropat”, alături de „Moartea mănâncă banane” de la Teatrul Mic, sunt două texte remarcabile lansate în premieră în stagiunea trecută. „Copilul îngropat” este și un spectacol foarte bun, curat, interpretat cu geniu mai ales de cuplul Mariana Mihuț – Victor Rebengiuc. Un text, un spectacol și o conjunctură asupra căroră merită să meditam, fie și numai prin revederea spectacolului.

La antipozi față de această producție se găsește, în spectacologia Cătălinei Buzoianu, montarea pirandelliană „Șase personaje în căutarea unui autor”, cu **Virgil Ogășanu** și **Horațiu Mălăele** în rolurile principale. Este o montare cu mult sos, prematur lansată; ai mereu impresia că actorii nu și-au compoziționat îndeajuns rolurile. Iar „Chira Chiralina” este rezultatul unei mari ambiții, aceea de a monta la Brăila, în anul memorial Panait Istrati, într-un teatru cu trupă fragilă, cu refuzuri ale vedetelor de a juca în provincie (Mircea Albulescu, Valeria Seciu ș.a.). Spectacolul a creat și un mic scandal la Festivalul de la Piatra Neamț, unde a fost jucat în premieră. Cătălina Buzoianu nu vrea să supere pe nimeni, dar asta nu-i prea iese (se ceartă mai ales cu directorii de teatre), are susținători ardenti dar și critici, pe care

Adrian Ancuța și picioarele lui Tudor Zmolean, protagoniști în „Groapa din tavan” jucat în pivnita teatrului din Sfântu Gheorghe

Magdalena Boiangiu („Teatrul azi”, 4-5/96) îi numește „ăia” (de ce nu și „alea”), iar „alii” cer premii pentru spectacolele Cătălinei. Așa s-a întâmplat la Piatra Neamț cu **Mircea Ghițulescu** care a mărturisit că a acceptat să facă parte din juriu pentru a-i premia pe Cătălina Buzoianu sau pe Horațiu Mălăele (regizor și interpret în „Lecția” lui Ionesco, spectacol nereușit al acestui campion al cozilor la bilete cu spectacolul „Puricele”). Mircea Ghițulescu scrie despre „Chira Chiralina”: „Sensul picaresc pe care l-a dat Cătălina Buzoianu acestei sinteze literare istratiene (acel drum de la Brăila la Slobozia al lui Adrian Zografi) este nu numai un traseu al inițierii în tainele erosului, ci și o privire reformatoare asupra unor arhetipuri: vagabondul și prostituata, Neranțula, Chira, mama Chirei, Tincuța sunt tot atâtea ipostaze ale erotismului ca apoteoză, ca decepție, în fine,

ca eșec”. La Piatra Neamț, criticul a amenințat că se retrage din juriu dacă nu ia premiu și „Chira”, iar juriul a inventat un premiu pentru Cătălina Buzoianu.

În stagiunea '96-'97 Cătălina Buzoianu va mai lansa trei, patru sau chiar cinci spectacole.

Superproducții, superteatre, superpolitică

Spectacolul anului pentru Europa este „Danaidele” lui **Silviu Purcărete**, jucat la Craiova, Sibiu, București, Viena, Avignon etc. etc. Am scris în **Flacăra** despre acest spectacol, ca și despre „Tamerlan cel Mare”, montarea lui **Victor Ioan Frunză** care a malaxat întregul Teatru Național din București. Noroc că la Național s-a lansat un alt text foarte bun în premieră: „Profesionistul” (să ne amintim că anul trecut a apărut pe scenă textul lui Coltes, „Roberto Zucco”).

Teatrele care și-au definit foarte bine repertoriul au fost la Piatra Neamț și Sfântu Gheorghe, unde au montat **Mihai Măniuțiu** și **Alexandru Dabija**, respectiv **Doina Zotincă** și **Bogdan Voicu**. Nu este vorba de o comparație, trebuie să păstrăm proporțiile, este vorba de respectarea programului.

La Piatra Neamț, tripleta „Orfanul Zhao”, „Antigona” și „Jucăria

Paul Talașman și Nicoleta Bolcă, Conu Leonida și Efimita de la Baia Mare așa cum i-a văzut regizorul Anton Tauf

de vorbe" - un spectacol seducător, simplu și cochet realizat de Alexandru Dabija după „Cartea cu jucării” a lui Arghezi - este neglată de nici un alt teatru.

La Sfântu Gheorghe, teatrul condus de dramaturgul Radu Macrinici merge programatic pe calea experimentului (produce și singurul festival de teatru deschis producțiilor neconvenționale - Festivalul Atelier) și are în repertoriu o commedia dell'arte, „Eunucul” Doinei Zotincă și „Groapa din tavan” care are deja două premii.

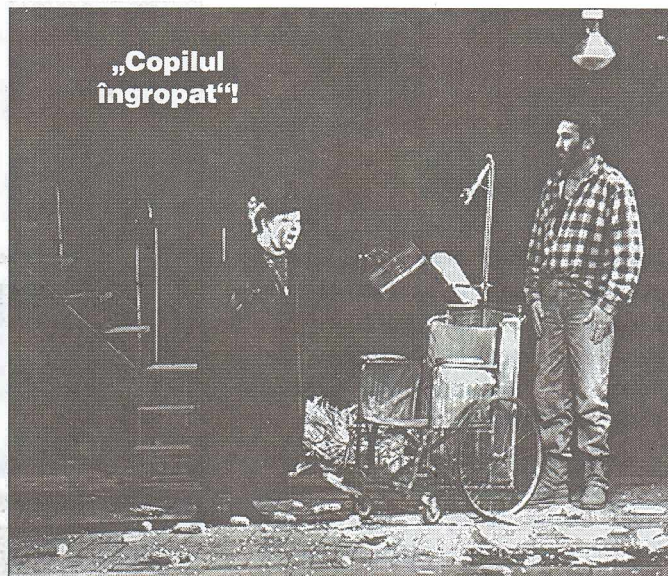
„Superteatru” a fost și Bulandra prin alăturarea eșecurilor și reușitelor. La Bulandra a fost Festivalul Uniunii Teatrelor din Europa pe care teatrul bucureștean l-a onorat cu spectacolele Cătălinei Buzoianu (fără „Copilul îngropat”), ale lui Duce Darie și premiera lui Tompa Gabor, „Woyzeck”.

Bulandra, prin directoratul lui Virgil Ogășanu, a bulversat lumea teatrală. Victor Rebengiuc a plecat din teatru, au venit în schimb actori de la celelalte teatre

bucureștene lăsând goluri în distribuție și provocând chiar demisia lui Vladimir Găitan de la Comedie. Pentru că Ogășanu este singurul director de teatru autonom, Primăria Capitalei a scos postul de la Bulandra la concurs. Un concurs anulat fiindcă actualul director a avut nevoie de mărirea suplimentară a notei pentru a promova prima probă.

A fost un baraj de opinii, cum spunea Andrei Pleșu după ieșirea de la jurizare.

„Superteatru” a fost probabil și Naționalul din Iași, unde a avut loc aproape clandestin Festivalul Național de Teatru, cu participarea excepțională a președintelui Iliescu (ceva

asemănător cu premiera la „Oedipe”, nu-i așa, dar cu mult mai puțină asistență). Târgu-Mureș a avut un „superteatru”, atunci când l-a sărbătorit pe Marin Sorescu câteva zile la rând și a împărțit pliantele teatrului din timpul în care se mulțumea „conducătorului iubit” pentru construirea... etc. Superpolitică? În toate lojile prezidențiale, cu Radu Beligan cuvântător la Marea Adunare Națională și la lansarea în alegeri a lui Ion Iliescu, cu Dorel Vișan apărător al PUNR, dar și combatant PDSR.

De ce nu avem aceste evenimente în comedii, cabarete, piese de teatru? - iată o întrebare pentru dramaturgi, regizori și directori de teatru. Avem o comedie esențială la Baia Mare: „Conu Leonida față cu reacțiunea” realizată de Anton Tauf, spectacol cu parodii politice contemporane la care râzi cu gura până la urechi. Dar care nu poate circula, așa cum s-a întâmplat și cu varianta inițială lansată la Cluj, în coasta lui Funar. Mai există încă o comedie ingenioasă, tot Caragială, „O noapte furtunoasă” montată de Dan Micu la Teatrul Nottara.

Pe scurt:

Din stagiunea trecută am ales ce cred că va rămâne. În stagiunea actuală vom vedea „Mult zgomot pentru nimic” de Alexandru Dabija la Piatra Neamț, „Hamlet” de Tompa Gabor la Craiova, multe piese românești promise de teatrele din București, un atelier teatral condus de Radu Penciulescu la Arcuș, mai multe festivaluri, sperăm și o nouă ediție a „Întâlnirilor Școlilor și Academiilor de Teatru”. Alexandru Dabija este iar director la Odeon, avem un nou ministru al culturii, actorii poate vor avea salarii așa cum merită, criticii de teatru vor scrie și cărți, nu vor fi doar ziaristi și... urmăriți aniversările revistei Flacăra!

REMUS-ANDREI ION ■

„Woyzeck”-ul lui Tompa Gabor la Bulandra: Mihai Constantin, secundat de Oana Pelea

Era pe când nu s-a zărit...

Sâmbătă, 14 septembrie 1996, la ora 15, porțile Stadionului Național au fost luate cu asalt de către fanii care doreau să se afle cât mai aproape de idolul lor. Percheziția la care au fost supuși spectatorii nu a fost lipsită de surprize: era interzis accesul cu sticle de răcoritoare. În vreme ce unii au avut ambiția să bea pe loc câte doi litri, alții au abandonat sticlele într-un maldăr impresionant. Și unii, și alții aveau să constate că pe stadion se vindeau... sticle de răcoritoare, dar numai ale firmei Schweppes.

Din bilete, la intrare, se rupea exact porțiunea care indica tribuna și sectorul – lucru care oricum nu mai conta, pentru că te puteai instala oriunde, cu condiția să găsești loc.

Se estimează că au fost peste 80.000 de spectatori.

În deschidere, **D.J. Bobo** și-a făcut apariția pe fundalul melodiei „Freedom”, încălzind atmosfera alături de patru dansatori.

La sfârșitul recitalului, el

și-a anunțat lansarea noului album, „World in Motion”, și a fost ovaționat vreme de câteva minute, după care difuzoarele au început să anunțe că mai sunt 30 de minute (20, 15, 10 etc.) până când vom intra în istorie – în română, engleză, franceză, spaniolă și... chineză. Suferind deja de frig, spectatorii au început să facă valuri de „Olă” pentru a se încălzi.

În fine, s-au stins luminile și am putut urmări pe trei ecrane călătoria imagină prin timp și spațiu a lui **Michael Jackson**, cu destinația „Bucharest, Romania” – până când, într-o jerbă de flăcări, „naveta spațială” a țâșnit din scenă. A durat ceva timp până când s-a deschis ușa și regele pop-ului, îmbrăcat într-un costum care amintea de videoclipul „Scream” (cu care, de altfel, avea să înceapă), a făcut prima mișcare, care a smuls urale fanilor încordați de atâta așteptare.

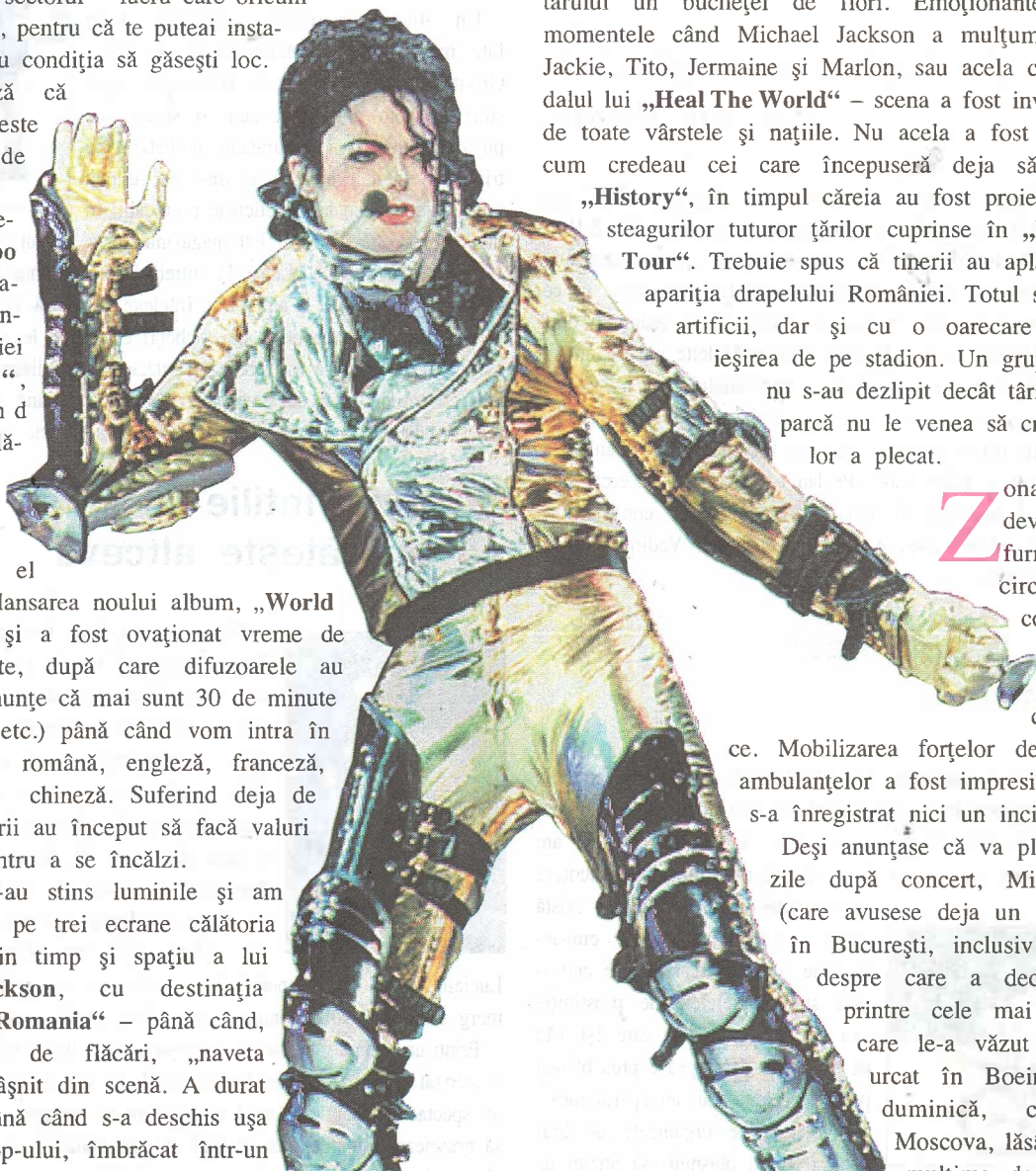
Concertul lui Michael Jackson a cuprins atât piese de pe albumul „History”, care dă numele actualului turneu (în mod surprinzător, acesta nu a fost însoțit de lansarea CD-ului sau a casetei respective), cât și piese de pe „Dangerous”, „Bad”, „Thriller” sau „Out Of The Wall”. La „You Are Not Alone”, pe scenă a urcat, ca și acum patru ani, o fată care – după ce a dansat cu megastarul, cu greu a mai putut fi desprinsă de el.

În schimb, la „Earth Song”, pe scenă a apărut nu o tânără, ci... un tanc. Soldatul coborât din el l-a amenințat cu arma pe Michael, salvat de o fetiță care i-a adus militarului un buchetel de flori. Emoționante au fost și momentele când Michael Jackson a mulțumit fraților săi, Jackie, Tito, Jermaine și Marlon, sau acela când – pe fundalul lui „Heal The World” – scena a fost invadată de copii de toate vârstele și națiile. Nu acela a fost însă finalul – cum credeau cei care începuseră deja să plece –, ci

„History”, în timpul căreia au fost proiectate imaginile steagurilor tuturor țărilor cuprinse în „History World Tour”. Trebuie spus că tinerii au aplaudat îndelung apariția drapelului României. Totul s-a încheiat cu artificii, dar și cu o oarecare busculadă la ieșirea de pe stadion. Un grup de fani însă nu s-au dezlipit decât târziu de scenă – parcă nu le venea să creadă că idolul lor a plecat.

Zona stadionului devenise un uriaș furnicar, mașinile circulau și pe contrasens, iar la tramvaie se formaseră cozi kilometrice. Mobilizarea forțelor de ordine și a ambulanțelor a fost impresionantă, dar nu s-a înregistrat nici un incident neplăcut.

Deși anunțase că va pleca luni, două zile după concert, Michael Jackson (care avusese deja un program bogat în București, inclusiv un spectacol despre care a declarat că este printre cele mai frumoase pe care le-a văzut vreodată) s-a urcat în Boeingul său 707 duminică, cu destinația Moscova, lăsând în urmă o mulțime de tineri melancolici. Poate, cine știe, peste alți patru ani...

Afară-i vopsit gardul și...

În luna septembrie întreg centrul Bucureștiului a fost năpădit de afișe care anunțau organizarea, la clubul Meridian, a unor cursuri de engleză gratuite. Am fost teribili de curioși să aflăm cine or fi cetățenii atât de filotimi care se află în spatele cursurilor gratuite, mai ales că o ședință de meditații la engleză a sărit sensibil de 15 000 de lei. Nu mică ne-a fost mirarea când am descoperit că în spatele afacerii se află o congregație evanghelistă, cea din care face parte și clientul nostru mai vechi **Tom Arield Fjelds**. Probabil, ciracii - făcătorul de minuni și ghidușii din Danemarca te iau cu încetul, cu „I am“ și „You are“ și apoi o dau pe o apocalipsă mică, mântuiri, miracole, șuşanele și, gata, te-au convins.

Cârdășiile evangheliste ale lui Vadim

Ne-am mirat foarte tare când am văzut că în „România Mare“ sunt publicate cugetările înalte ale unui predicator evanghelist din S.U.A., pe numele lui **Martin Malette**. Ne întrebam mirați cum ultranaționalistul Vadim, apărătorul nației și tradiției, xenofobul, îi sprijină pe cei care tot încearcă să ne vâre în cap că trebuie să ne mântuim după cum ne cântă. Misterul a fost dezlegat. Mister Malette nu era nimeni altul decât logodnicul unei nepoate a butimanului, pe numele ei Daniela. Între timp junii s-au și luat cu acte în regulă. Avem încă o dovadă că pentru tribun contează mai mult cârdășiile de clan decât sloganurile pe care le trâmbitează. Pe lângă faptul că a încercat să-și facă sora (Lidia Samson) și fratele (Pavel Tudor) consilieri în primărie, iată că, atunci când e vorba de nepoței, Vadim o dă la întors și cu ortodoxia.

Ce mai braconează bucureștenii

Gardienii publici o duc greu. Iau 150 000 de lei pe lună, trebuie să-și plătească uniforme și sunt teribil de slab dotați. De exemplu, postul de gardieni care trebuie să se ocupe de parcul Herăstrău are doar 7 oameni, care lucrează în două schimburi. Mijlocul de anunțare

rămâne fluierul pentru că nu există decât o singură stație de emisie-recepție. Zona Herăstrăului e cunoscută și prin rețelele de prostituție sau de mici potlogari care își văd de treabă fiindcă legea e prea blândă pentru ei. Mai nou, au apărut inclusiv rețele bine organizate de braconieri. Eram obișnuiți să auzim de

braconaj la munte ori prin păduri, dar acum am aflat că „sportul“ acesta se poate practica și în București.

Câteva nopți la rând, patrula gardienilor a observat o foșgăială ciu-

dată în jurul lacului și chiar niște indivizi care preferau plimbările nocturne cu barca. Într-o zi membrii clubului de caiac-canoe care se antrenează în Herăstrău i-au sesizat pe gardieni că li se răstoarnă bărcile din cauza unor ciudate plase. Un raid pe lac a dus la scoaterea a nu mai puțin de **365 m de plasă în care se aflau circa 130 kg de pește mort**. Peștele, mai mult ca sigur, ar fi ajuns pe piață.

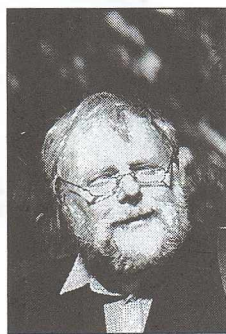
Adela, fata lui Aurolac

În Occident, drogurile se schimbă și ele după cum e moda. Consumatorii o dau ba pe **coke** sau **extasy**, ba pe **crack** și **L.S.D.**, în funcție de renume și preț. În România, moda schimbării drogurilor a apărut într-o variantă bineînțeleasă originală. Bronzul de sobe, clasicul **Aurolac**, s-a scumpit și aproape a dispărut de pe piață. Copiii străzii începuseră să aibă serioase probleme când voiau să „tragă din pungă“. Trebuia găsit un surrogat mai ieftin și mai accesibil. Cum soluțiile simple sunt cele mai bune, s-a descoperit că lipiciul **Adela**, de 1 500 de lei, are efecte halucinogene.

Un cititor ne-a sesizat la redacție că în fața magazinului de chimicale de pe Calea Griviței nr.159 se îmbulzesc tot timpul copiii străzii. Acolo am văzut cum o șleahță de puști zdrențăroși își numărau monetarul și trimiteau un delegat care se întorcea cu mai multe sticlute banale, cu etichete portocalii. În jumătate de oră, cât am filat magazinul, s-au vândut nu mai puțin de 12 asemenea sticlute. Luată la întrebări, șefa chimicalelor nu a vrut să zică prea multe. N-am putut înțelege decât că vinde **Adela** („un produs natural“, cum scrie pe etichetă) cu forme legale. Cert este că aurolacii ar trebui să fie rebotezați adelaci. Unul dintre ei, „**Jamailă**“, mai cooperant, ne-a declarat în exclusivitate: „Când iau adezivul de lipit **Adela**, mă amețesc ușor și visez găini moarte cu gâtul tăiat“.

Lucian Pintilie vă pregătește altceva

După semieșecul de la Cannes cu „Poarta Raiului“ maestrul Pintilie s-a apucat de lucru la un nou film, tot „dur“, tot inspirat din cele ce se petrec în România contemporană. Din câte am înțeles este vorba de istoria unui porcar-romancier dintr-o mahala, care trece prin faza de dinainte de '89, revoluție și faza de după '89. Scenariul va fi făcut după cele 4 romane ale colaboratorului nostru **Radu Aldulescu**, cel mai bine cotate scriitor apărut după '89. Radu Aldulescu și

Lucian Pintilie au început deja să prelucreze scenariul și, dacă toate merg bine, în toamna anului viitor filmul va fi gata.

Printr-un complex ciudat de împrejurări unul dintre redactorii **Flacărei** a aterizat acasă la Lucian Pintilie când cei doi tocmai lucrau. A fost un spectacol năucitor să vadă cât de bine se pricepea regizorul Pintilie să graseze înjurături care să pară cât mai naturale, să descrie cât mai plastic decorul, și apoi cum romancierul Aldulescu, punând cap la cap imaginile, să „vadă“ foarte clar cum va ieși filmul.

TOMA ROMAN jr. ■

PICĂTURI

Integramă de ALINA ZGUBEA

DANTELARE IN AUR MERG LA MEZAT	R	ESENȚIALĂ MASA DE SEARĂ	V	IMPOZITE VÂND HAINE VECHI	D	FERM PĂRINTE (dim.)	H	IUNIE (pop.) CERC AUTO (dim.)	C
L	I	O	I	T	A	T	O	R	I
SCRITOR ȚINTĂ	L	I	T	E	R	A	T	O	R
I	I	N	A	L	E	T	A	T	E
SPECTACOL FESTIV CER !	G	A	L	A	STĂNJENEL A TRATA	I	R	I	S
C	R	REPARTI- ZATĂ OMUL DIN BAIE	A	L	O	C	A	T	A
ACUM ! SINGUR	A	M	SUNT CONAC BOIERESC	I	S	MONARH SLAV	T	A	R
U	M	I	C	OCHI... ȘIRET	P				
A SUPRIMA DEMNITAR BISERICESC	A	N	U	L	A				
P	R	E	L	A	T				
CORRIGENDA	E	R	A	T	A				

Un bețiv este adus în fața judecătorului.

- Cine v-a adus aici? - l-a întrebat acesta.

- Doi polițiști, domnule!

- În stare de ebrietate, presupun...

- Amândoi, domnule, amândoi...

În timpul unei teribile secete, la slujba de duminică, preotul se adresează asistenței:

UMOR

- Sunteți niște păcătoși! Ați venit aici să ne rugăm la Dumnezeu ca să ne trimită ploaia binefăcătoare... și nici unul dintre voi nu și-a adus umbrela.

Un milionar, aflat într-un magazin cu specific muzical, întreabă care este cel mai scump instrument. I se oferă un Stradivarius, la prețul de 1 000 000 de dolari.

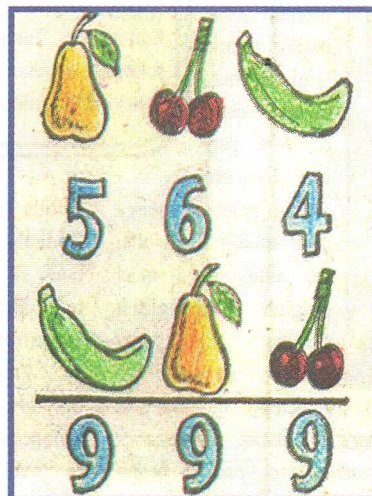
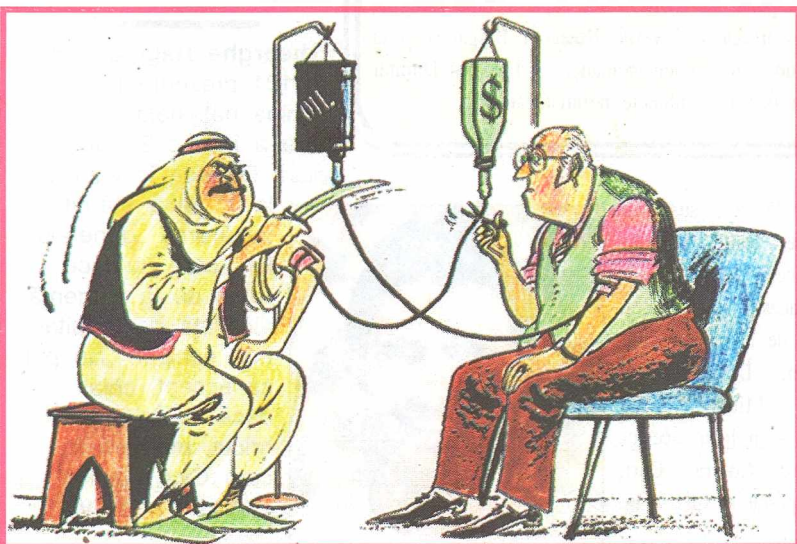
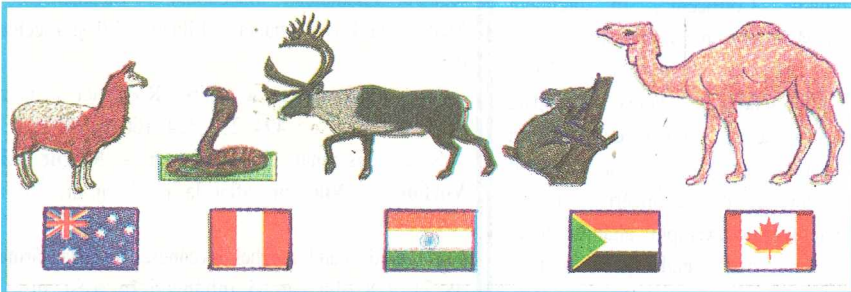
- Prețul e bun, zise milionarul, dar mai există firma care a executat vioara?

- Din păcate, nu, răspunse vânzătoarea.

- Atunci nu pot s-o cumpăr. De unde voi lua piese de schimb?

ZOO PE MAPAMOND

Fiecărui animal îi corespunde steagul țării din care provine. Încercați să stabiliți ordinea acestor drapele.

CALCUL ARITMETIC
Înlocuind fructele cu câte o anumită cifră veți obține o adunare corectă.

Căpitanul e muștrat de general

Sport

În campania de calificare pentru C.M. '98 din Franța, selecționata României a susținut al doilea meci amical după expediția nereușită de la EURO '96. Dacă în primul, cu Israelul, ne-am apropiat victoria cu 2-0, iar în partida oficială din preliminariile C.M. am învins modesta echipă a Lituaniei cu 3-0 (care nu a expediat nici un șut pe spațiul porții noastre!), de data aceasta lucrurile au luat o întorsătură neașteptată nici de cei mai pesimiști. Recunoaștem, antrenorul Anghel Iordănescu și-a manifestat intențiile de a inocula „sânge proaspăt” în lotul național încă înainte de desfășurarea turneului final din insula britanică. Probabil și cele trei înfrângeri din grupa de acolo i-au întărit această convingere, dar și multe indisponibilități în rândul celor susceptibili de a fi selecționați l-au obligat la o serie de mutații în toate compartimentele. Astfel, întâlnirea cu Lituania a fost abordată fără Stelea, Belodedici, Sabău, Lăcătuș, Răducioiu, Hagi, Gh. Popescu și I. Dumitrescu, ultimii trei evoluând, însă, în amicalul cu Emiratele Arabe Unite de pe stadionul „Cotroceni”, în premieră gazdă a unui meci interțări.

Surpriza (neplăcută) a fost totală! Pe lângă principala deficiență a echipei constând în lipsa de omogenitate, s-au observat supărătoare nesincronizări în blocul defensiv, de exemplu, altădată punctul forte, care a etalat și un joc prea

în linie oferind oaspeților spații largi de manevră, ceea ce le-a permis înscrierea a două goluri și ratarea altor situații favorabile. De altfel, după meci Anghel Iordănescu declara: „Am jucat prost din toate punctele de vedere.

N-aș putea să remarc pe cineva, dar ceea ce m-a mâhnit foarte mult este lipsa de profesionalism a jucătorilor noștri.” În același

timp, el își asuma întreaga responsabilitate, admițând „probabil că nu am găsit nici forma cea mai potrivită de a-i ține în priză”.

Desigur, s-ar mai putea discuta și despre oportunitatea disputării acestui meci, pe teren propriu, mai ales că F.R.F. a plătit o sumă considerabilă, iar următoarea

referi tot la linia de apărare, iar Ilie Dumitrescu și Panduru au revenit după zece

luni de absență din rândul tricolorilor. Sperăm că datele problemei vor fi altele la Reykjavik și că acest duș rece va avea efecte binefăcătoare, deoarece selecționata din țara gheizerelor și a ghețarilor se anunță un adversar incomod pe teren propriu (să ne amintim că irlandezii au pierdut calificarea la EURO datorită unei remize cu islandezii, iar recent aceștia au cedat greu - 1-2, într-un amical la Jablonec, în fața vicecampionului european, echipa Cehiei).

Gheorghe Hagi a ajuns la 101 prezențe în echipa națională, pentru care a înscris 27 de goluri. Ratarea loviturii de

la 11 m a stârnit supărarea „generalului”, care nu face rabat de la exigență nici față de „căpitanul” echipei: „Nu pot să accept, chiar dacă se întâmplă oricui, maniera în care Gică Hagi a executat penaltyul.”

În partida cu Lituania, Dan Petrescu ridică scorul la 2-0 și este felicitat de Viorel Moldovan, în timp ce bravul portar Stăucă este resemnat

Programul în continuare din cadrul grupei a 8-a: Lituania - Islanda (5 octombrie), Islanda - România, Irlanda - Macedonia și Lituania - Liechtenstein (9 octombrie). Până acum s-au înregistrat rezultatele: Macedonia - Liechtenstein 3-0, Islanda - Macedonia 1-1, România - Lituania 3-0 și Liechtenstein - Irlanda 0-5.

Linia de clasament a echipei României se prezintă astfel:

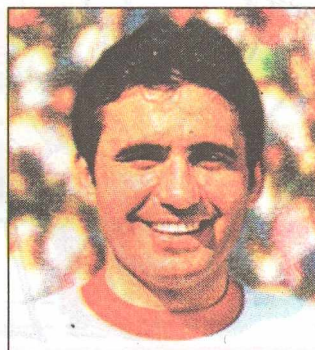
494 210 124 160 817-703

S-au consemnat două debuturi - Mugur Bolohan și Gabriel Vochin, iar Vlădoiu (aflat la jocul cu nr. 20) a înscris primul său gol.

Bilanț de când Anghel Iordănescu este la cârma reprezentativei: 38 21 9 8 (din care 5 înfrângeri în acest an!).

Din cele 16 participante la EURO '96, șapte echipe (Anglia, Danemarca, Turcia, Portugalia, Elveția, Rusia și Bulgaria) și-au schimbat antrenorii, doar rusul Oleg Romanțev și bulgarul Dămităr Penev fiind înlocuiți pentru rezultatele nesatisfăcătoare.

partidă oficială va fi susținută în deplasare. Totuși, nu trebuie să facem un capăt de țară din acest, să-i zicem, experiment, de la care au lipsit Prodan, D. Petrescu, Selymes, Mihali sau Belodedici, - în locul acestora evoluând Contra, Curt, Doboș, Filipescu - spre a ne

Pe bună dreptate, prima lună de toamnă poate fi denumită astfel, țara noastră găzduind întreceri organizate la toate eşaloanele și la toate nivelurile, de la competiții pentru copii și juniori, turnee Open și până la barajul de Cupa Davis pentru promovarea în Grupa Mondială. Spectatorii au avut prilejul de a urmări (chiar dacă pe unii în prezențe efemere) vedete de „top ten” ca Boris Becker și Goran Ivanisevici, o adevărată „armadă” spaniolă în frunte cu Alberto Berasategui, pe adversarii noștri belgieni din barajul amintit sau pe jucătorii români Andrei Pavel, Dinu Pescariu, Ionuț Moldovan, George Cosac și Adrian Voinea. Dar să le luăm pe rând, fără a putea consemna toate competițiile.

Septembrie, luna tenisului românesc

■ După 12 ani, România revine în Grupa Mondială a Cupei Davis

A fost mai întâi cea de-a 3-a ediție a turneului COMPAQ-NET CONSULTING, înscris în calendarul anual al F.R.T., cu premii în valoare de 5 milioane lei constând în echipament sportiv și răcoritoare, oferite din partea firmei menționate de către dl Victor Macri, director de marketing.

Iată și câștigătorii, pe categorii de vârstă (fete și băieți): **8-10 ani** – Alexandra Orășanu (B.N.R.) și Horațiu Oltean (B.T.T. Herăstrău), **11-12 ani** – Rodica Chirigiu (ARPECHIM Pitești) și Teodor Bolănu (C.N.T.).

Între 31 august și 8 septembrie, la Brașov a avut loc **Open-ul din Carpați**, cu premii în valoare de 50 000 dolari (organizatori: Ion Țiriac, Roman S.A. și F.R.T.) și cu participarea unor jucători valoroși, precum Richard Fromberg (nr. 101 A.T.P.), Jozsef Krocso (nr. 153), Andrei Pavel (nr. 198), Dinu Pescariu (nr. 204) și a altora aflați pe locurile cuprinse între 200 și 300 în clasamentul mondial. Din cauza timpului nefavorabil, finala la simplu s-a disputat la București, **Dinu Pescariu** întrecându-l pe Răzvan Sabău cu 4-6, 6-2, 6-3, câștigând 70 de puncte A.T.P. și 7 200 dolari, iar finalistul – 50 puncte A.T.P. și 4 400 dolari.

Cel care a suscitât însă cele mai controversate discuții a fost **Open România '96**. După cum se știe, timp de 5 ani Arena B.N.R. a fost gazda **Romanian Open Tennis**, turneu în organizarea lui Sever Mureșan și care prin premiile în valoare de 1 350 000 dolari ajunsese al 5-lea turneu pe zgură din lume și cel mai mare din Europa de Est și Centrală. Din păcate, spațiul nu ne permite analiza cauzelor care au făcut ca A.T.P. să anuleze licența pentru acesta și nici nu știm cine poate fi în posesia adevărului absolut. De aceea vom reda succint câteva declarații spicuite din cotidienele sportive:

Ion Țiriac: „Licența am luat-o, oarecum, prin viol! (...) Când am adus în discuție acordarea turneului pentru România, am fost întrebat cine îl organizează. Și atunci am spus: eu și Ilie Năstase. S-a considerat că prezentăm destulă credibilitate.”

Anghel Drăgan, directorul fostului R.O.T.: „Știți de ce am pierdut noi turneul? Din cauza unui complot al Băncii Naționale împreună cu Țiriac.”

Sever Mureșan, patronul R.O.T.: „La Wimbledon lucrătura a atins punctul culminant. (...) Oricum, lucrurile nu s-au petrecut cinstit. Exact când turneul meu începuse să devină rentabil, el mi-a fost furat pur și simplu!”

Întrecerile unui turneu complet nou, **Open România '96**, cu premii în valoare de 550 000 dolari și 180 puncte A.T.P. pentru câștigător. Suntem nevoiți să ne abținem de la comentarii mai ample, întrucât redacția noastră (ca și altele, de exemplu „Expres Magazin” sau „Tineretul liber”, confrății de la acest cotidian transmitând „în direct, printre uluci”) nu a primit acreditările solicitate, fapt pentru care „mulțumim” doamnei Marina Dohi („ofițerul de presă”) și domnului Mihai Rusu, șeful Centrului de presă (culmea, colaboratorul nostru!). Să spunem doar că a fost o finală spaniolă, **Alberto Berasategui** având câștig de cauză în fața lui Carlos Moya. Fără a fi la rândul-ne sarcastici, să-l cităm din nou pe dl Anghel Drăgan: „Totul a fost un bluf! Și cu Boris Becker și cu Goran Ivanisevici.” Mă rog, este părerea domniei sale despre Open România...

După cum se știe, din anul 1980 **Cupa Davis** s-a restructurat, înființându-se **Grupa Mondială**. Echipa României a fost inclusă între cele mai bune 16 formații din lume, unde a rămas numai patru ani. De această dată, s-a ivit o șansă pentru formația țării noastre de a reintra în elită prin disputarea unui meci de baraj cu echipa Belgiei. Din fericire, șansa a fost valorificată, România câștigând cu 3-2. Astfel: Adrian Voinea – Johan Van Herck 7-6, 4-6, 2-6, 1-6; Andrei Pavel – Filip Dewulf 6-1, 6-3, 6-2; George Cosac, Dinu Pescariu – Pimek, Dewulf 6-4, 0-6, 2-6, 4-6; Voinea – Dewulf 6-0, 6-0, 6-2; Pavel – Van Herck 6-3, 6-4, 6-3. Felicitări jucătorilor noștri și antrenorului – căpitan ne jucător Florin Segărceanu!

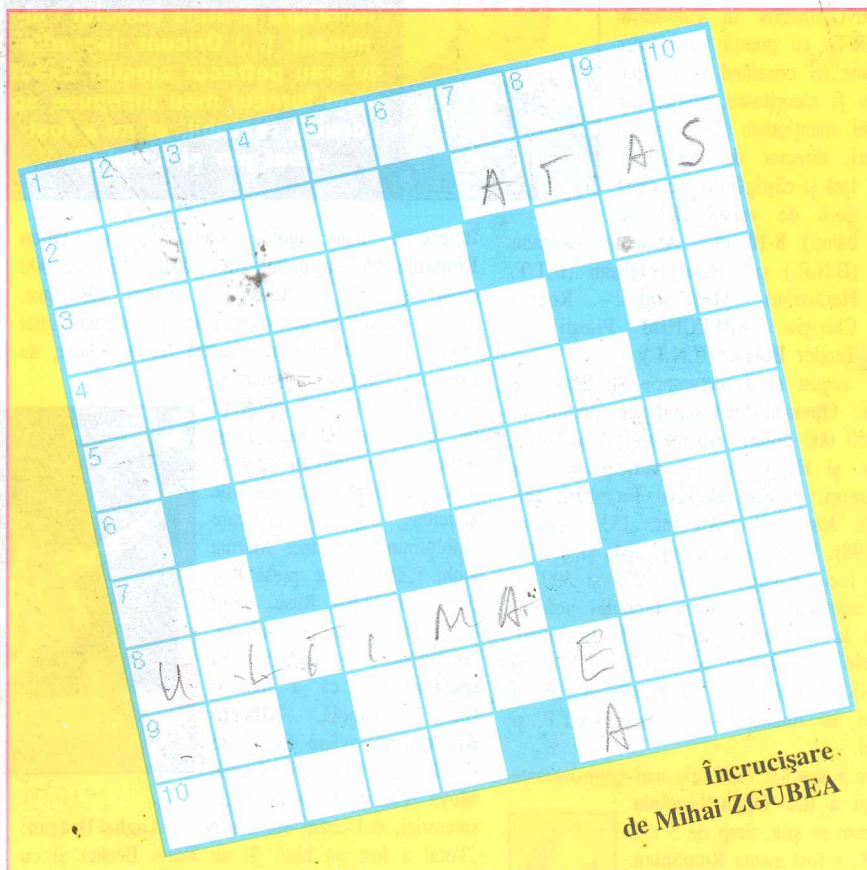

Cert este că în aceeași perioadă care era rezervată pentru R.O.T. (9-15 septembrie) au avut loc

Și scriitorii compun careuri

Definiții de

**ALEX
ȘTEFĂNESCU**

Încrucișare
de Mihai ZGUBEA

POLITICĂ ȘI DELICATESE

ORIZONTAL: 1) Mijloace la care apelează cei ce vor să ajungă sus. **2)** Fard pentru fața lui Iliescu – Ce ar fi Rodica Becleanu dacă președintele ar fi motocicletă. **3)** Masă pentru negocierile pedeseriștilor – Cel oficial nu trebuie pierdut, cel sexual nu trebuie ratat. **4)** Ca Agatha Nicolau când rostește un discurs – Costumație ideală pentru Adrian Năstase în turneele electorale la sate. **5)** Soartă de comunist în România postcomunistă. **6)** Ultimii străini vizitați de Ceaușescu. **7)** Nicu, în sinea lui! – Tendințe de stânga și de centru-stânga! – Druc, după ce i s-a luat titlul! **8)** Poziția noastră în topul european – Uniunea de extremă stângă... a nebunilor de extremă dreaptă! **9)** Inaugurare IRSOP... ca la circ! – Încă nemanifestată, dar gata-gata să se ma-

nifeste (ca nemulțumirea românilor). **10)** Ansamblu popular pe scena politică a UDMR-ului (pl.) – Zoon politikon.

VERTICAL: 1) Probă la care politica externă a URSS a bătut toate recordurile. **2)** „Expresive“, în genul unor crainice de la TVR – Reședința regelui Cioabă... în turneu electoral. **3)** A-l învăța pe Miron Cozma că poate să-și facă de cap fără s-o pățească (mulțumindu-i chiar!). **4)** Așa cum tind să devină leii românești. **5)** Studioul video al lui Gigi Kent – Un județ care nu-i județ. **6)** Ca privirea lui Iliescu asupra puterii (masc.). **7)** O notă pentru Halaicu! – Pământul României pedeseriste pentru semințele democrației – Sfârșitul lui Mitrea! **8)** Votată, în sfârșit! – Extremiste (și de stânga și de dreapta!) – Iliescu vrea să fie așa pentru a treia oară. **9)** Corespondent din lumea fabulei pentru mersul reformei în ritm de „Vacarena“ (pl.) – Bazele unor partide noi, după alegeri. **10)** Responsabili cu imaginea României (sg.).

PUBLICATIILE

Flacăra

Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: Manuela Vasiliu Arion, Ion D. Goia,
Alexandru Păsărin

*

Director general-adjunct: ALEXANDRU PĂSĂRIN

Director difuzare: MANUELA VASILIU ARION

Director comercial: ION D. GOIA

*

Secretariat: Mihaela Caroline Mușat 222.33.31; 222.33.44; (2002)

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1,
cod 71341.

Telefoane: 223.15.10; 223.15.20; 223.15.30; 223.15.40,
223.15.12, 223.15.37, 223.15.44, cu interioarele din paranteze
Fax: 222.82.89

Cont lei - 40.72.30.110.496 BCR, sector 1, București

Cont valută - USD 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1, București

- DM 47.21.3.10.0431.0 BCR, sector 1, București

Flacăra

Fondată în 1911 de C. BANU

Coordonare: TUDOR CĂLIN ZAROJANU

Secretar de redacție: CRINA GORGOI

■ REDACTORI - Alexandru Arion, Cătălin Mihuleac,
Liliana Petruș, Toma Roman jr.

■ SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu

■ FOTOREPORTERI - Petre Cojocariu, Florin Ioniță

■ CORECTURĂ - Angela Ștefănescu

■ COLABORATORI PERMANENȚI - Remus Andrei Ion,
Nicolae Ștefan

■ CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE: Alexandru Graur
(Italia), Mihai Rusu (Germania), Emanuel Tănjală (SUA)

■ PUBLICITATE 222.68.05: Elena Popescu

REBUS

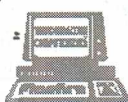
Redactor șef: MIHAI ZGUBEA

REBUSACHE

PARADA INTEGRAMELOR

Redactor șef: CONSTANTIN GRIGORE

Aurel Ștefan Alexandrescu, Dan Popa, Simona Păsărin;
telefon: 2036.

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ 222.67.35

MIHAELA ANGHEL, Nicoleta Burtea,
Maria Călin, Violeta Dragomir, Elena Șerban,
Doru Vintilă

DIFUZARE 222.66.28: GABRIEL BUMB, Maria

Antonescu, Marian Badea, Cora Cioceanu,

Florian Ferezan, Marian Frunzeanu, Doru Iancu, Valerică Leon, Daniel
Nica, Marin Petranu, Marius Procopie, Nicolae Șerban

RESURSE UMANE: Adrian Boicescu

FINANCIAR-CONTABIL: VIORICA TUDOR, Elena Anghel,
Laura Goran, Florența Tudor

DOCUMENTARE: Liliana Olteanu

ADMINISTRATIV (2128): DAN MIRCEA POPA, Marian Băicoianu; Liliana
Crețu, Dumitru Țutoiu

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Societatea Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A.

Tipar realizat la:

**American Romanian
Technology of Printing**

Preț: 2000 lei

SOCOM de invalizi

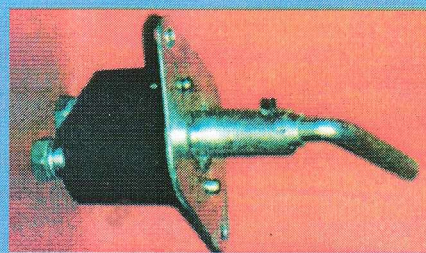
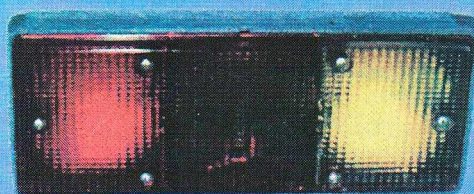
METALICA

București - sector 3, str. Doamnei nr.7
Telefon: 613.06.06; Desfacere: 613.59.29

● Calitate ● Prețuri accesibile ●

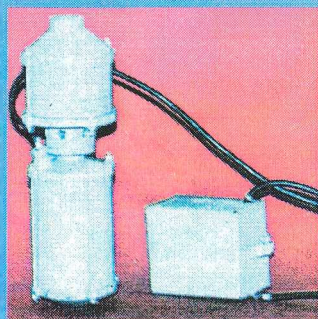
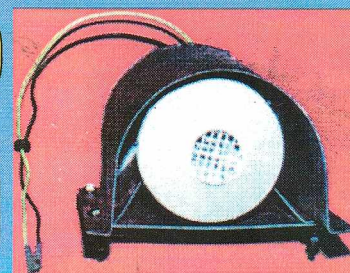
Profilul cooperativei este realizarea de produse pentru sectorul construcții de mașini, articole de uz casnic și gospodăresc, piese de schimb și accesorii auto.

Produsele sunt realizate și se comercializează prin următoarele secții:

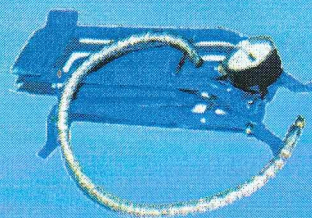

Secția I, Șos. Gării Cătelu nr.2, sect.3,
Tel: 627.66.29. Lămpi, plafonier auto, cișmea tip ICAB.

Secția a II-a, Șos. Teleajen nr.53,
sector 2, Tel. 321.76.75. Ventile și căpăcele auto,
prize, ștechere auto.

Secția a IV-a, str. Domnița Ancuța nr.1, sector 1,
Tel. 637.74.40. Trotinete, triciclete, sănii, confecții
metalice.

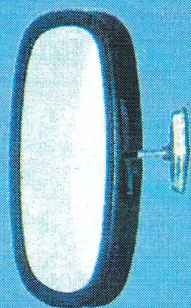

Secția a V-a, str. Tarcău nr.11-13,
sector 3, Tel. 323.21.12. Broască aplicată, broască
îngropată, șină rilogă.

Secția a VI-a, str. Popa Nan nr. 52, sector 2,
Tel. 642.40.78. Reparații electrice industriale.

Secția a VIII-a, str. Măgura Vulturilor nr.49,
sector 2. Tel. 250.79.18. Acoperiri galvanice,
mânere cu șilduri.

Secția a XII-a, str. Tarcău nr.11-13, Tel. 323.61.20.
Pompă submersibilă, reparații electrice industriale.

Secția a XIII-a, Bd. 1 Mai nr.20, sector 1, Tel. 650.75.48. Reparații electrice industriale.

Șos. Alexandriei nr. 191, Bragadiru, SAI, România

Tel.: 401/780.43.40

780.79.50

Fax: 401/420.19.93

PORTUGALIA

Locul unde Atlanticul se întâlnește cu Europa

Flacăra

Nr. 3

FOCUS

DATE GENERALE

Denumirea oficială: Republica Portugheză (República Portuguesa).

Forma de guvernământ: Stat parlamentar (Adunarea Republicană - 230 de locuri).

Şeful statului: Preşedinte.

Şeful guvernului: Prim-ministru.

Capitala: Lisabona (830.500 locuitori).

Populaţia: 9.835.000 locuitori.

Suprafaţa: 92.389 kilometri pătraţi.

Situarea: În vestul Peninsulei Iberice, mărginită de Spania şi de Oceanul Atlantic. Tot din Portugalia metropolitană fac parte şi insulele Azore şi Madeira.

Climă: Portugalia oferă un climat temperat oceanic, fără temperaturi extreme. Iernile sunt bogate în precipitaţii, iar verile sunt călduroase.

Scurtă cronologie istorică:

1143 - Tratatul de la Zamora. Naşterea regatului Portugaliei.
Primul rege Dom Alfonso Henriques.

1385 - Dom Joao I, primul rege al celei de-a doua dinastii portugheze, Casa de Avis.

1418-1419 - Începutul expansiunii maritime sub îndrumarea Prinţului Henry Navigatorul. Descoperirea arhipelagului Madeira.

1427-1452 - Descoperirea insulelor Azore.

1434-1488 - Expediţii maritime de-a lungul coastei Africii, până la Capul Bunei Speranţe.

1497-1498 - Expediţia lui Vasco da Gama în India.

1500 - Pedro Alvarez Cabral descoperă Brazilia.

1511 - Sosirea portughezilor în Malacca şi China.

1543 - Sosirea portughezilor în Japonia.

1572 - Luis de Camoes publică poemul epic naţional „Os Lusíadas”.

1580 - Filip al II-lea al Spaniei succede la tronul Portugaliei.

1640 - Dom Joao al IV-lea, duce de Braganza, devine rege, Portugalia recucerindu-şi astfel independenţa.

1736 - Începutul domniei lui Dom Joao al V-lea. Sub conducerea acestui rege Portugalia cunoaşte apogeul vieţii economice şi artistice.

1755 - Cutremur devastator care loveşte Lisabona. Marchizul de Pombal, primul-ministru, este cel care coordonează lucrările de reconstrucţie.

1822 - Prima constituţie portugheză sub domnia lui Dom Joao al VI-lea. Brazilia îşi proclamă independenţa.

1908-1910 - Regicidul lui Dom Carlos. Constituirea republicii.

1932 - Salazar preia puterea devenind prim-ministru. Începe epoca dictaturii.

1974 - Prin lovitură de stat se reinstaurează democraţia în Portugalia. Începe decolonizarea Africii.

1986 - Portugalia intră în Comunitatea Europeană.

Economia: Pe vremea când deţinea imensul imperiu colonial, Portugalia a fost cea mai bogată naţiune a lumii, dar, dat fiind faptul că această bogăţie nu a fost folosită pentru dezvoltarea infrastructurii industriale, economia portugheză a ajuns în secolele al 19-lea şi al 20-lea una dintre cele mai sărace din întreaga Europă. După revoluţia din 1974 Portugalia s-a reorientat spre Europa şi, prin intrarea în Uniunea Europeană la 1 ianuarie 1986, economia este în continuă creştere.

Aeroporturi internaţionale: Lisabona, Porto, Faro, Funchal (în Madeira), Ponta Delgada şi Lages (în Azore).

Orare de funcţionare:

Bănci: 8.30-15.00, luni - vineri, închise de sărbătorile legale.

Magazine: 9.00-13.00; 15.00-19.00 în zilele de lucru. Sâmbăta, majoritatea magazinelor se închid la ora 13.00.

Muzee: 10.00-12.30; 14.00-17.00. Luni închise.

Cuvinte utile:

Obrigado (pentru bărbaţi) - Mulţumesc

Obrigada (pentru femei)

Por favor - Vă rog

Bom dia - Bună dimineaţa

Boa tarde - Bună ziua

Boa noite - Bună seara

Sim - Da

Nao - Nu

Quanto e? - Cât costă?

Fala ingles? - Vorbiţi engleză?

Flacăra FOCUS

este o publicaţie editată de
S.C. Publicaţiile Flacăra S.A.
Bucharest, Piaţa Presei Libere
No. 1, tel.: 222.33.31;

fax: 222.82.89

FOCUS Portugalia

a fost realizat de

George Arion şi Alexandru Arion

cu sprijinul

Ambasadei României din Lisabona

Mulţumim **Ministerului de Externe**
al României

pentru posibilitatea oferită
de a cunoaşte această ţară
Culegere text: **Maria Călin, Elena Şerban**

Secretariat tehnic: **Crina Gorgoi**
Tehnoredactare: **Nicoleta Burtea,**
Doru Vintilă

Tipografia

American Romanian
Technology of Printing

„Încă nu există o cunoaștere reciprocă reală”

□ Interviu cu Excelența Sa domnul ambasador
Mihu Miron Biji

– Domnule ambasador, cum v-ați adaptat la ritmurile de viață portugheze?

– Paradoxul românului aflat în Portugalia este acela de a fi într-o țară străină dar a se simți ca acasă. Într-o țară străină din cauza climei, peisajului, arhitecturii și mai ales a prezenței permanente a oceanului, niciodată departe, atât sentimental cât și geografic. Ca acasă, datorită ospitalității, obiceiurilor, oamenilor în general, și a limbii surprinzător de asemănătoare.

– Exemplul portughez poate fi luat în considerare de România?

– Impresia cea mai puternică este dată de transformarea societății portugheze în ultimii 20 de ani. După înlăturarea dictaturii, în 1974, Portugalia a cunoscut o evoluție democratică rapidă, complexă, care poate fi, din multe puncte de vedere, un exemplu pentru România. În istoria ei contemporană Portugalia a cunoscut o dictatură politică, dictatură care, din fericire, nu a afectat fundamental economia de piață, o revoluție democratică, după care, urmare a unei perioade de căutări profunde, uneori contradictorii, a găsit și soluția care a permis o evoluție ascendentă.

Apartenența la NATO și aderarea în 1986 la, în vremea aceea, CEE au contribuit hotărâtor la ancorarea definitivă a Portugaliei în rândul societăților europene moderne.

Pentru România, o serie de procese desfășurate în Portugalia după 1986, respectiv privatizarea unei mari părți a sectorului de stat, stabilirea marilor echilibre macroeconomice, crearea unei infrastructuri moderne, pot fi surse de inspirație.

– V-aș ruga să creionați care este stadiul actual al relațiilor dintre România și Portugalia.

– În ce privește relațiile Portugaliei cu România, cu toată existența unei baze de simpatie reciprocă, provenind din istoria comună

sau asemănătoare (originea latină, situarea la extremele Europei) am sentimentul că nu există o cunoaștere reciprocă reală, a dimensiunilor contemporane.

În ambele țări imaginea este mai mult culturală și nostalgică, întoarsă către istorie, mai puțin orientată spre prezent și, mai ales, spre viitor. Este adevărat că în ultimii ani relațiile

s-au diversificat și temele acestora încep să devină mai contemporane, mai moderne. Este necesar un efort din ambele părți pentru a materializa acea „solidaritate latină” de care vorbea Mircea Eliade, pe vremea când era atașat de presă la Legația României la Lisabona.

Astfel, Portugalia va rămâne doar un reper sentimental, „o țară pe care o iubim și prețuim” (Nicolae Titulescu, „Politica externă a României”, 1937).

În dezbaterea „modelelor” pe care România le-ar putea urma, cred că trebuie neapărat avut în vedere și „modelul portughez”, poate mai apropiat atât situației cât și felului de a fi al românilor.

Ocolul Pământului cu ... Placăra

America, America – 1991;
Grüss Gott Austria, Forza Italia – 1992;
God Save the Queen, Regatul belgilor,
Marele Ducat (Luxemburg) – 1993;
Douce France, Grecia, Je maintiendrai (Olanda), Kuwait,
Ora Germană – 1994;
Emiratele Arabe Unite, Elveția – 1995;
Portugalia – 1996
În pregătire, suplimentul dedicat Spaniei

– Când și cum ați început să faceți afaceri cu România?
 – Afacerile noastre cu România au început acum doi ani când am fost invitați să participăm la o licitație pentru contoare de apă la Iași. După ce am câștigat licitația am demarat simultan procedura de aprobare a contoarelor noastre și un studiu de piață pentru dezvoltarea afacerilor noastre la Iași. Studiul a arătat rentabilitatea unei întreprinderi mixte. Am căutat un partener român pentru că noi credem că în asemenea tip de afaceri e important ca partea locală să dețină majoritatea, interesându-se astfel mult mai mult în gestionarea proiectului. Societatea, numită TAGUS, a fost creată la sfârșitul anului trecut cu parteneri români și firma noastră care deține 30% din capital.

Situația în România se prezintă în felul următor: contorizarea apei reci și a apei calde în România se făcea în așa-numitele puncte de căldură, adică în locurile de distribuție pentru un întreg cartier.

Într-o primă fază, Regia apei vrea să instaleze contoare care să măsoare cantitatea de apă furnizată unei asociații de locatari. Astfel, apa va fi facturată asociației careia îi revine sarcina de a împărți suma totală la numărul de familii. Dacă asociația vrea, ea poate să cumpere contoare pentru fiecare apartament în parte. Deocamdată, noi vindem contoarele și le instalăm, dar într-o fază ulterioară vom crea un laborator pentru întreținerea și repararea lor. În fața a treia dorim să producem aceste contoare în țara dumneavoastră.

– De ce ați ales România?

– Afacerea ne-a venit prin intermediul unei societăți din Franța.

Acum trei ani s-a desfășurat simpozionul francofoniei la care s-au discutat probleme legate de resursele de apă, de rețelele de alimentare cu apă etc. Atunci s-a pus și problema aceasta a contorizării apei menajere și românii au cerut unei firme din Franța, cu care au relații deosebit de bune, să le găsească o

Având acest spirit japonezii au reușit să cucerească piața mondială. E un lucru extrem de important. Putem lua cei mai buni jucători din lume pentru fiecare post dintr-o echipă de fotbal și să facem o echipă. Această echipă va pierde, căci nu are spiritul de echipă.

– Ce înseamnă pentru dumneavoastră cuvântul calitate?

– Calitatea e un lucru care îmi ocupă gândurile multe ore pe zi. Să vă povestesc o scurtă istorioară. În 1958 am avut șansa de a ieși pe plan internațional când guvernul egiptean a făcut o licitație pentru transformarea uzinelor sale de armament în uzine civile. Noi am câștigat licitația pentru crearea unei uzine de contoare de apă. Coabitând timp de patru ani cu muncitorii din fosta uzină de armament am învățat multe despre calitatea produselor, căci este un lucru știut faptul că industria militară are cel mai bine dezvoltat sistem de control al calității din motive obiective. Așa am intrat în lumea calității... Iar anul trecut am primit și certificarea ISO, cea care arată nivelul sistemului de control al calității din întreprindere și care, astfel, oferă clientului sau partenerului garanția că întreaga companie – și nu doar produsele – este organizată pe principiul calității.

Secretul muncii? Motivarea oamenilor...

□ O discuție cu domnul João J. Janz, administrator al Societății de aparate de precizie „BRUNO JANZ” din Lisabona

companie independentă de marile trusturi multinaționale care să fie capabilă de a rezolva problema. Astfel, noi am fost aleși și nu am ales noi România...

– Există diferențe între modul de lucru în România și Portugalia?

– De multe ori în România nu se observă interesul oamenilor pentru muncă. De aceea și rezultatele sunt uneori extrem de slabe. E o moștenire a regimului trecut, dar cred că trebuie găsite modalități de motivare a oamenilor.

– Dumneavoastră conduceți o întreprindere de familie. Dar în familii există, de multe ori, și certuri...

– Societatea noastră a fost creată acum 80 de ani de către bunicul meu. Tatăl meu este încă activ, noi suntem responsabili de diferitele sectoare ale ei, iar fiica mea lucrează deja în uzină... Toți am fost crescuți în acest spirit familial, de încredere reciprocă. Suntem foarte uniți...

– Sunt companiile mari o amenințare pentru dumneavoastră?

– Noi, judecând în plan european, suntem o companie mică (avem doar 500 de angajați) dar, în acest sens, avem o mare mobilitate în afaceri, în posibilitatea de a ne adapta. În plus, deciziile le putem lua imediat, fără să așteptăm ordine de la New York sau Londra... Dar, pe de altă parte, de multe ori m-am simțit precum David față de Goliath. Oricum, într-o economie trebuie să existe și companii mici și giganti economici. Singura problemă care se pune e găsirea mijloacelor de conviețuire. Marile firme au și ele probleme, iar una dintre cele mai importante este pierderea spiritului de companie.

De aceea noi credem că acest lucru, „calitatea”, nu e ceva care se poate fabrica, ci trebuie „trăit”. În acest sens deținem și un record de care suntem deosebit de mândri: în ultimii trei ani nici unul dintre sutele de mii de contoare electrice pe care le-am produs nu a avut vreun defect de fabricație.

– Cât timp alocați muncii pentru companie?

– Nu știu, nu am calculat niciodată. Oricum, mult, foarte mult. Încerc să stau și cu familia mea, dar atunci se petrece alt fenomen. Ieri, spre exemplu, am avut o masă în familie – e un obicei săptămânal al nostru – și după aceea ne-am trezit toți discutând despre afaceri...

– De câte ori poate să greșească un angajat al dumneavoastră?

– Nu, nu așa judecăm noi lucrurile? Nu putem să stăm să vedem de câte ori greșește un angajat al nostru. La Janz, ceea ce contează este formarea oamenilor și crearea spiritului de companie. Politica noastră socială se bazează pe atenția pe care o acordăm angajaților noștri: avem o creșă-grădiniță pentru copiii angajaților, cu 170 de copii între trei luni și zece ani, o cantină care servește mesele gratuit pentru muncitori, doi medici etc.

– Iată că mica familie s-a transformat într-una mare!

– Da, într-un fel.

– Care sunt previziunile pentru afacerea din România?

– Dacă totul va merge bine, ne vom instala și la București și ne gândim să mărim afacerea introducând pe piața dumneavoastră noile contoare electrice.

„Suntem o țară de poeți”

– Ce este Fundația Gulbenkian și ce reprezintă ea pentru cultura portugheză?

– Fundația Gulbenkian a fost creată în 1956, urmând indicațiile testamentare ale domnului Calouste Gulbenkian și a devenit, în timp, cea mai mare fundație culturală europeană și a patra sau a cincea în lume. Domnul Gulbenkian a fost un om foarte bogat, un pionier al exploatarei petrolului în Orientul Mijlociu, care și-a trăit ultimii ani ai vieții la Lisabona. Prin testament și-a donat cea mai mare parte a averii pentru crearea unei fundații culturale portugheze, cu sediul la Lisabona. Urmând indicațiile din testament, fundația și-a constituit patru scopuri principale: artele, educația, știința și caritatea. Este condusă de un număr minim de trei și maxim de nouă administratori. Statutul fundației a fost recunoscut de guvernul Salazar care deținea pe vremea aceea puterea, câpătând astfel valoare de lege în Portugalia. Inima fundației este Muzeul Gulbenkian, un muzeu alcătuit exclusiv din colecția de artă a domnului Gulbenkian, probabil cea mai mare colecție posedată vreodată de către un singur om. În departamentul rezervat artelor există o orchestră simfonică, un cor, un corp de balet, o colecție de artă modernă portugheză etc. Pentru educație s-au creat o editură care publică manuale și alte lucrări – inclusiv opere clasice ale literaturii – destinate studenților și o bibliotecă. Departamentul însărcinat cu operele de binefacere își desfășoară activitatea mai ales în ceea ce privește sănătatea publică. Marea majoritate a spitalelor de stat și a dotărilor pentru acestea sunt urmarea donațiilor Fundației Gulbenkian. Pentru știință s-a creat un centru de cercetare lângă Lisabona.

– Toate aceste lucruri presupun o cantitate enormă de bani și investiții continue. De unde vin aceste sume?

– Domnul Gulbenkian a lăsat participatii la companiile petroliere din Orientul Mijlociu. Încet-încet fundația a reinvestit o parte din bani în titluri de valoare sau în acțiuni, îndeosebi în S.U.A. Pe de altă parte, fundația își conservă drepturile asupra afacerilor cu petrol din Emiratele Arabe Unite.

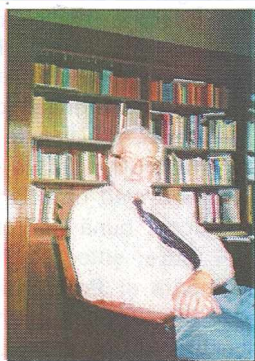
– Cum se prezintă cultura portugheză în acest moment?

– Până la un punct aceste două probleme, fundația Gulbenkian și cultura portugheză, se includ una pe cealaltă pentru că, mai ales în timpul dictaturii Salazar, fundația a jucat un rol primordial pentru cultură, pentru știință, pentru sănătate. După 1974 s-a produs ceea ce s-ar putea numi renașterea națională. Literatura a cunoscut revelația ficțiunii. Se spunea

înainte, nu fără o urmă de ironie, că suntem o țară de poeți. Și e adevărat că, istoric vorbind, poezia e cel mai important filon al culturii portugheze, nu doar al literaturii – cred că noi avem o cultură profund lirică, chiar dacă poetul cel mai important, Camões, a fost un poet epic. Ei bine, după 1974 a apărut o întreagă generație de prozatori la care s-au adăugat cei din generațiile trecute care au reușit să se adapteze. A fost o bună perioadă de timp când, în Franța mai ales, se vorbea enorm despre scriitorii portughezi, considerați aproape la fel de importanți ca și reprezentanții realismului magic sud-american. Pe de altă parte, în străinătate s-a descoperit, dintr-o dată, că poate cel mai mare poet al secolului al XX-lea s-a născut în Portugalia și a scris în portugheză. E vorba, firește, de Fernando Pessoa. Asta înseamnă că, înainte de Pessoa și după el au existat generații întregi de poeți valoroși. Acum „focul” aprins de proza portugheză s-a mai stins, în schimb descoperindu-se bogăția poeziei noastre.

– Cum se explică această structură poetică a culturii portugheze?

– E un fel de predestinare: primul document scris în limba portugheză (în secolul al XI-lea) este un poem...

Pedro Tamen este unul dintre cei mai importanți poeți portughezi de astăzi. Din 1956 și până acum a publicat 14 cărți de poezie și încă alte câteva volume antologice. Poeziile sale au fost traduse în franceză, engleză, germană, italiană, suedeză, română, maghiară, spaniolă, olandeză etc. Pentru volumul de opere poetice complete, „Tabua de Mateiras (Poesia 1956-1991)”, a primit Premiul Criticii și Marele premiu Inapa pentru poezie. Rugându-l să-și caracterizeze opera în doar câteva cuvinte, Pedro Tamen ne-a spus: „Poezia mea este o tentativă mereu înnoită de a forța frontierele limbii portugheze.”

A fost, între 1987 și 1990, președinte al Pen Club-ului portughez, iar acum a devenit unul dintre administratorii Fundației Gulbenkian de la Lisabona.

Este unul dintre cei mai prolifici autori de traduceri din Portugalia: „Sunt un traducător înrăit. Traduc mereu, tot ce îmi cade în mână, indiferent că e vorba de romane, eseuri sau lirică”. A transpus în portugheză opere ale lui Garcia Marquez, Flaubert, André Breton, Prevert, Sartre, Lautreamont, Vargas Llosa precum și Poemul lui Ghilgamesh sau Psalmii. În 1990 a obținut Marele Premiu al traducătorilor.

– Oare nu și-a pierdut poetul locul și rolul în societate?

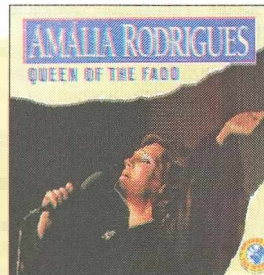
– Fiecare țară își tratează poezii în felul propriu. În Portugalia, chiar dacă poetul e asemănat, uneori, cu un visător, i se poartă mult respect. Și nu e o întâmplare faptul că ziua națională a Portugaliei este pe 10 iunie, ziua când a murit Camões. Portugalia sărbătorește ziua morții lui Camões așa cum la catolici biserica își sărbătorește sfântii de ziua morții lor. Și încă o curiozitate stranie: exact pe 10 iunie 1580, în ziua morții lui Camões, Portugalia intra în cea mai gravă criză a istoriei ei, când a fost silită să se anexeze la Spania condusă de Filip al II-lea.

Multe clădiri din Portugalia, biserici sau baruri, locuințe particulare sau palate, chiar stații de metrou sau gări, au pereții acoperiți cu faianță pictată tipic portugheză – așa-numitele AZULEJOS. Adevărate opere de artă, moșteniri ale culturii maurilor care au dominat cu secole în urmă

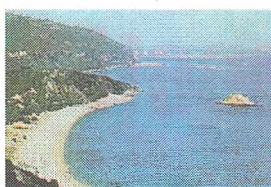

Portugalia, aceste „azulejos” sunt un prilej de încântare pentru cel care trece pe înguste străzi ale Lisabonei

Oricine se gândește la Portugalia, nu are cum să nu-și aducă aminte și de AMÁLIA RODRIGUES,

regina fado-ului, marea doamnă a cântecului portughez

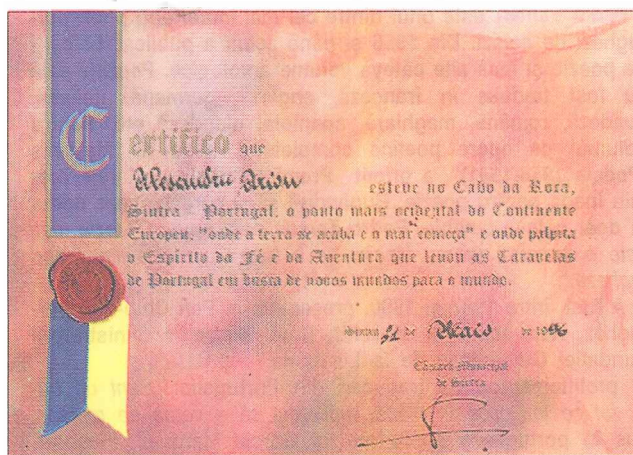
Turismul portughez

– Întrebări și răspunsuri –

– Ce ne puteți spune despre turismul portughez?

– Turismul, în sensul actual al termenului, a început în Portugalia în anii '65-'67. Primii care au venit au fost englezii, care au ales regiunea din sudul țării ce deține un cadru natural superb, dar care era foarte slab dezvoltată – pe vremea aceea existau cel mult 3 hoteluri, iar infrastructura era la pământ.

Momentul în care au venit englezii a constituit,

Aceasta este o diplomă care atestă că o persoană a ajuns la Cabo da Roca, limita vestică a continentului, „locul unde pământul se sfârșește și începe marea”, cum se exprima în Lusiada marele scriitor portughez Camoens. Evident, diploma se eliberează pe loc și, tot atât de evident, ea costă bani. Încă o idee a portughezilor de a scoate venituri din turism...

pentru turismul portughez, boom-ul: au început construcțiile de hoteluri, de drumuri etc., serviciile au devenit de o calitate ireproșabilă.

– Cum se explică această întârziere a Portugaliei în raport cu celelalte țări din Europa?

– Cei care se ocupau de turism pe vremea aceea nu se gândeau la dezvoltarea lui. Guvernul nu era prea interesat de a avea un turism de masă pentru că se temea că lucrul acesta va deschide ochii poporului...

– Dar acum Portugalia este o lume deschisă...

– Da, fără îndoială. Din contra, portughezii sunt mult mai închiși în ei decât spaniolii, de exemplu, care au împărțit pe figură plăcerea de a trăi. Iar acesta este un lucru foarte important pentru un turist care simte nevoia de a fi înconjurat doar de fețe zâmbitoare și fericite.

– Ce fel de turism se practică acum în Portugalia?

– În Portugalia nu cred că trebuie făcut un turism de masă, dar, bineînțeles, nu din aceleași considerente ca acelea ale guvernanților din trecut.

– Dar portughezii călătoresc?

– Acum, da. Înainte portughezii călătoreau puțin și erau puțini cei care călătoreau. Dar, în acest moment, cred că o agenție de voiaj începe să fie o afacere bună în Portugalia.

– Care este nivelul relațiilor turistice între România și Portugalia?

– Din diverse motive volumul schimburilor de turiști între cele două țări nu este deloc ridicat. Totuși, cred că românii și portughezii au cam aceeași mentalitate și spun acest lucru pentru că am avut colegi români când am studiat în Elveția. În plus, românii sunt mult mai cultivați decât portughezii. De aceea cred că, pentru români, nordul Portugaliei, cu toate vestigiile istorice și monumentele de artă pe care le are, ar putea reprezenta un interes deosebit. Nu vă putem invita în Portugalia la mare pentru că aveți în țara dumneavoastră un litoral superb...

Reglementări în domeniul societăților comerciale

Principalele reglementări în domeniul societăților comerciale, în Portugalia, sunt cuprinse în „Codul Societăților Comerciale” („Codigo Das Sociedades Comerciais”), introdus prin Decretul-Lege nr. 262 din 2 septembrie 1986.

Important pentru dreptul societății este și „Codul Registrului Comercial” („Codigo Do Registo Comercial”).

Codul Societăților Comerciale reglementează cinci tipuri de asemenea societăți:

- societatea anonimă („sociedade anónima”);

- societatea în nume colectiv („sociedade em nome colectivo”)

- societatea în comandită simplă („sociedade em comandita simples”);

- societatea în comandită pe acțiuni („sociedade em comandita por accao”);

- societatea cu răspundere limitată („sociedade limitada por quotas”).

Societatea anonimă - S.A. (Sociedade Anónima)

O societate anonimă portugheză poate fi constituită din minimum 5 acționari.

Capitalul social minim este de 5.000.000 de escudos, iar valoarea minimă a unei acțiuni este de 1.000 de escudos.

Minimum 30% din capitalul social scris trebuie vărsat la constituirea societății.

Acțiunile societății pot fi nominative sau la purtător și pot fi convertite dintr-o formă în cealaltă.

Acțiunile nominative se transferă prin adosarea de către vânzător în favoarea cumpărătorului și prin înscrierea în registrul de acțiuni al societății a modificării intervenite.

Acțiunile la purtător se înstrăinează prin simplă tradiție.

Administrația și controlul societății pot fi încredințate fie unui consiliu de administrație și unui consiliu de cenzori, fie unui administrator și unui cenzor.

Prima variantă este cea mai des folosită de societățile anonime. Când capitalul social este mai mare de 20.000.000 de escudos, desemnarea unui consiliu de administrație și a unui cenzor sunt obligatorii.

Membrii consiliului de administrație pot fi

numai persoane fizice, alese de adunarea generală a acționarilor pentru o perioadă de 4 ani; pot fi cetățeni portughezi sau străini.

Membrii consiliului de administrație trebuie să depună o garanție care nu poate fi mai mică de 500.000 de escudos.

Administratorii nu mai pot deține simultan și o altă funcție în cadrul societății; remunerațiile lor sunt fixate de adunarea generală a acționarilor.

Președintele consiliului de administrație este ales fie de ceilalți administratori, fie de adunarea generală, în funcție de prevederile statutare.

Ședințele consiliului de administrație se țin lunar, ele pot fi convocate de către președintele consiliului sau de către minimum 2 administratori; deciziile consiliului de administrație se iau cu majoritatea voturilor celor prezenți.

Atribuțiile de reprezentare revin în mod egal tuturor membrilor consiliului de administrație.

CORNEL OLTEANU

EKIPAGE

Companie Internațională din Domeniul Modei
caută cu ocazia deschiderii unei vaste rețele comerciale

VÂNZĂTOARE

care vor face stagiul în **PORTUGALIA**, urmând să fie plasate după aceea în una din unitățile noastre europene.

Profilul pretins:

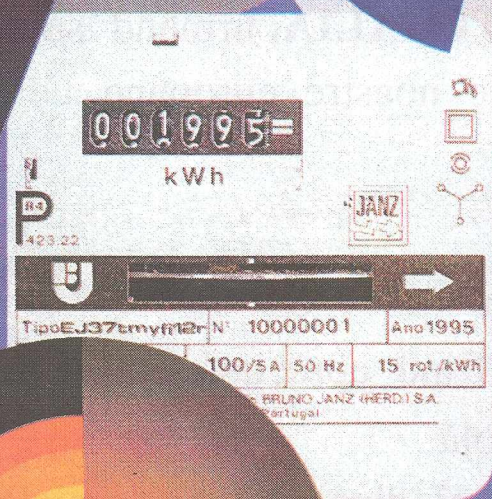
- vârsta între 20 și 25 de ani
- engleza și franceza fluente, fiind apreciată cunoașterea limbilor portugheză și spaniolă
- multă ușurință de exprimare și dinamică comercială
- aspect fizic și prezență plăcută

Oferim:

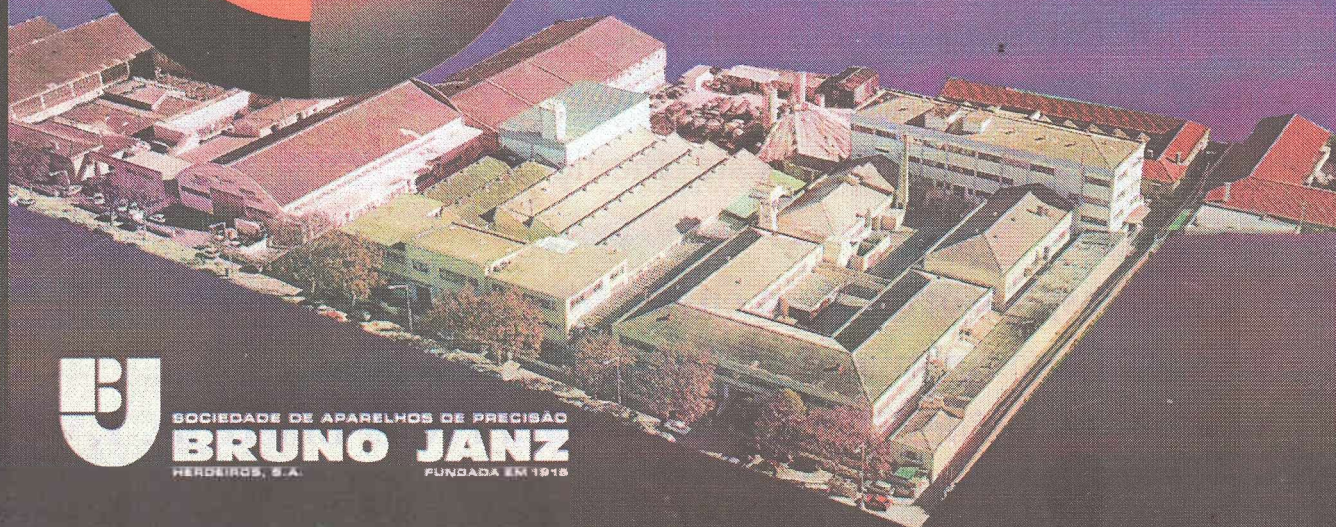
- oportunitatea unei cariere internaționale în domeniul comercial
- un salariu și stimulente peste medie

**Trimiteți răspunsurile și un curriculum vitae în limba engleză,
acompaniat de o fotografie, pe adresa:**

**S.C. „Publicațiile Flacăra“ S.A., Piața Presei Libere nr. 1,
sectorul 1, 71341 – București, România.**

Há mais de 50 anos em sua casa

SOCIEDADE DE APARELHOS DE PRECISÃO
BRUNO JANZ
 HERDEIROS, S.A. FUNDADA EM 1915